

POLITIET

ARBEIDSMILJØUNDERSØKELSE VÅREN 2023
RAPPORT OM UØNSKET SEKSUELL OPPMERKSOMHET
AV RAMBØLL MANAGEMENT CONSULTING

SVARPROSENT OG FRAFALLSANALYSE

SVARPROSENT POLITIANSATTE

Tidsrom for undersøkelsen:

7. – 30. mars 2023

Antall inviterte ansatte: 19 415

Antall svar fra ansatte: 14 545

Svarprosent blant ansatte: 74 %

Antall inviterte studenter: 1 286

Antall svar fra studenter: 635

Svarprosent blant studenter: 49 %

METODEVALG

I enhver undersøkelse gjøres det metodevalg som leser av rapporten bør være klar over. Årets undersøkelse er den andre i rekken så vi har valgt å holde metodevalget likt som ved forrige gjennomgang:

- Ansatte og studenter. Begge disse gruppene ble invitert til undersøkelsen. De to gruppene har imidlertid svært forskjellig hverdag. Det er derfor gjort et valg om å splitte de to gruppene i analyser. I majoriteten av rapporten er det ansatte i politiet som er i fokus, mens resultatene for studenter oppsummeres i eget kapittel.
- Rapportering på uønsket adferd. I undersøkelsen benyttes både et overordnet spørsmål på hvorvidt man har blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet, og spørsmål om man har opplevd konkret adferd som er definert som uønsket seksuell oppmerksomhet. Dette er normalt i forskning på området, og ment å gi et mer presist mål på hva som faller inn under definisjonen uønsket seksuell oppmerksomhet. I majoriteten av analyser benyttes tall for både de som har svart «Ja» på spørsmål om de har opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet, og de som har svart at de har opplevd den konkrete adferden. For mer informasjon se vedlegg angående dette.
- Delvis fullførte besvarelser. 315 respondenter fullførte kun deler av besvarelsen. Det ble besluttet at deres svar ble inkludert i resultatene, med unntak av analyser som forutsetter svar på alle. Dette innebærer at det i noen analyser vil være små forskjeller i antall, selv om det rapporteres på samme spørsmål.

Vær oppmerksom på kommentarer underveis i rapporten på metodevalg. Her presiseres det mer hvordan disse valgene påvirker tolkningen av resultatene.

FRAFALLSANALYSE OG KONFIDENSIALITET

FEILMARGINER

Undersøkelsen har en høy svarprosent, hvilket betyr at resultatene med stor sannsynlighet gir et reelt bilde av Politiet. Mer konkret kan vi si at den statistiske feilmarginen er mindre enn 1 %, noe som anses som svært lavt.

For studenter ved PHS er svarprosenten noe lavere, svarene fra denne gruppen kan derfor ha en noe høyere feilmargin og være mer preget av profilen til de som har valgt å svare på undersøkelsen.

ANALYSE AV SKJEVHETER I UTVALGET

Det er viktig at det ikke er skjevheter i utvalget, da dette vil kunne føre til feilaktige tolkninger. Av denne grunn har det blitt gjennomført en frafallsanalyse for ansatte. Analysen har sett på om det er systematiske skjevheter for følgende:

- Kjønn
- Alder
- Kombinasjon av kjønn og alder
- Hvorvidt man arbeider i politi, sivil, påtale, eller er student
- Distrikt/særorgan

Det ble ikke identifisert noen systematiske skjevheter av betydelig størrelse. De fleste skjevheter var på mindre enn 1 %, og ingen skjevheter var høyere enn 3,4 % (kvinner under 30 år). Dette er å anset som uproblematisk skjevheter.

KONFIDENSIALITET

For undersøkelsens troverdighet er det viktig at de ansatte opplever det som trygt å svare på undersøkelsen, og at svarene ikke kan spores tilbake til dem. Det har vært strenge regler for konfidensialitet, som blant annet innebærer:

- Det rapporteres ikke på lavere nivå enn distrikt/særorgan (nivå 2)
- Det rapporteres ikke på organisatoriske eller demografiske grupper med mindre enn 10 svar.
- Ingen, hverken i Politiet eller Rambøll har noe kobling mellom en ansatts direkte identifiserbare personopplysninger (eks. navn og e-post) og resultater.

Dette er noe strengere regler enn i den tradisjonelle medarbeiderundersøkelsen, hvor det rapporteres på alle organisatoriske nivå med fem eller flere svar.

OPPSUMMERING OM ANSATTE

5,4 % av medarbeidere i politiet har opplevd uønsket atferd en eller flere ganger de siste 12 månedene. Dette er **1,2 prosentpoeng færre en i 2020**.

Trenden er positiv for de fleste demografiske grupper og politidistrikt, **med unntak av unge kvinner og midlertidige ansatte** hvor andelen som opplever uønsket atferd øker noe.

Siden forrige undersøkelse har det blitt **mye tydeligere hva som menes med uønsket seksuell oppmerksomhet**, og hva som ikke er akseptabel oppførsel.

Det er fortsatt en utfordring at **kun et fåtall** av medarbeiderne som opplever uønsket seksuell oppmerksomhet **melder ifra** om dette.

Medarbeidere som opplever å ha fått **god oppfølging** etter å ha sagt i fra om uønsket seksuell oppmerksomhet **opplever i stor grad at atferden opphører**.

INNHOLDSFORTEGNELSE

01

Hovedfunn

02

Resultater av forebyggende arbeid

03

Å si ifra

04

Har atferden opphørt?

05

Uønsket seksuell oppmerksomhet
rettet mot andre

06

Studenter

07

Vedlegg

HOVEDFUNN - UØNSKET SEKSUELL OPPMERKSOMHET

5,4 % RAPPORTERER AT DE HAR OPPLEVD UØNSKET SEKSUELL OPPMERKSOMHET MINST EN GANG SISTE 12 MND.

Totalt er det 5,4 % som har svart bekræftende på at de har opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang i løpet av de siste 12 månedene i etaten. Dette er 1,2 prosentpoeng lavere enn i 2020.

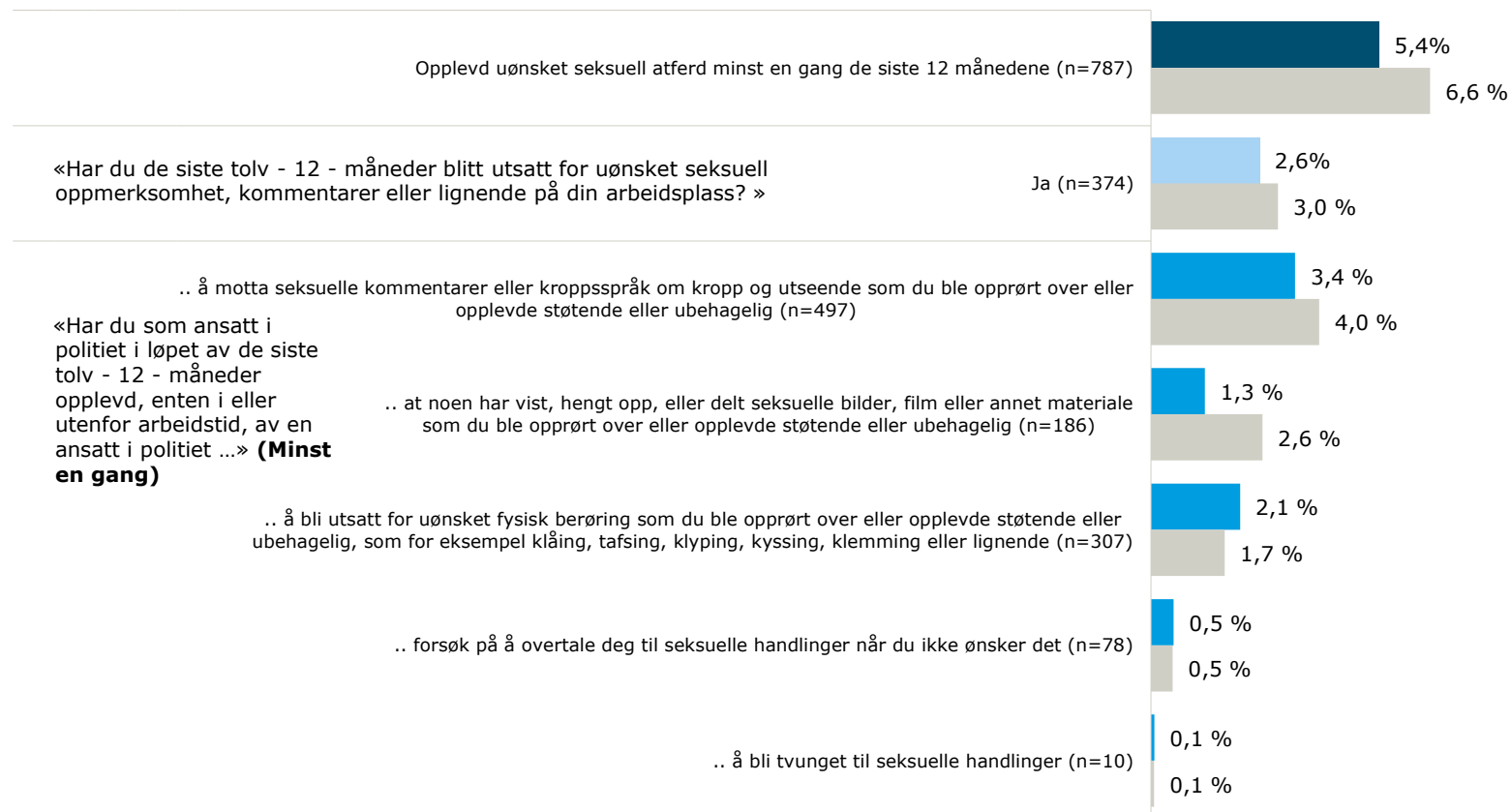
I etaten rapporterer størst andel om at de har opplevd å motta seksuelle kommentarer eller kroppsspråk om kropp og utseende.

Selv om vi totalt sett ser et fall i andelen som har opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet øker andelen som har opplevd uønsket fysisk berøring.

Opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang: Medarbeidere som har svart bekræftende på spørsmål «Har du de siste -12- blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet, kommentarer eller lignende på din arbeidsplass» og/eller svart bekræftende på en, eller flere, konkret(e) form(er) for uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang (en eller to ganger, noen ganger, ofte veldig ofte) i løpet av de siste 12 månedene.

N totalt inkluderer både de som har fullført og delvis gjennomført undersøkelsen.

ANDELEN ANSATTE SOM HAR OPPLEVD UØNSKET ATFERD I ETATEN

N i ulike former for uønsket atferd er summert til de som svart bekræftende på en konkret påstand om uønsket atferd minst en gang (Summen av alternativene: En til to ganger, Noen ganger, Ofte, Veldig ofte).

MAJORITETEN HAR OPPLEVD UØNSKET ATFERD EN ELLER TO GANGER – UAVHENGIG AV TYPE ATFERD

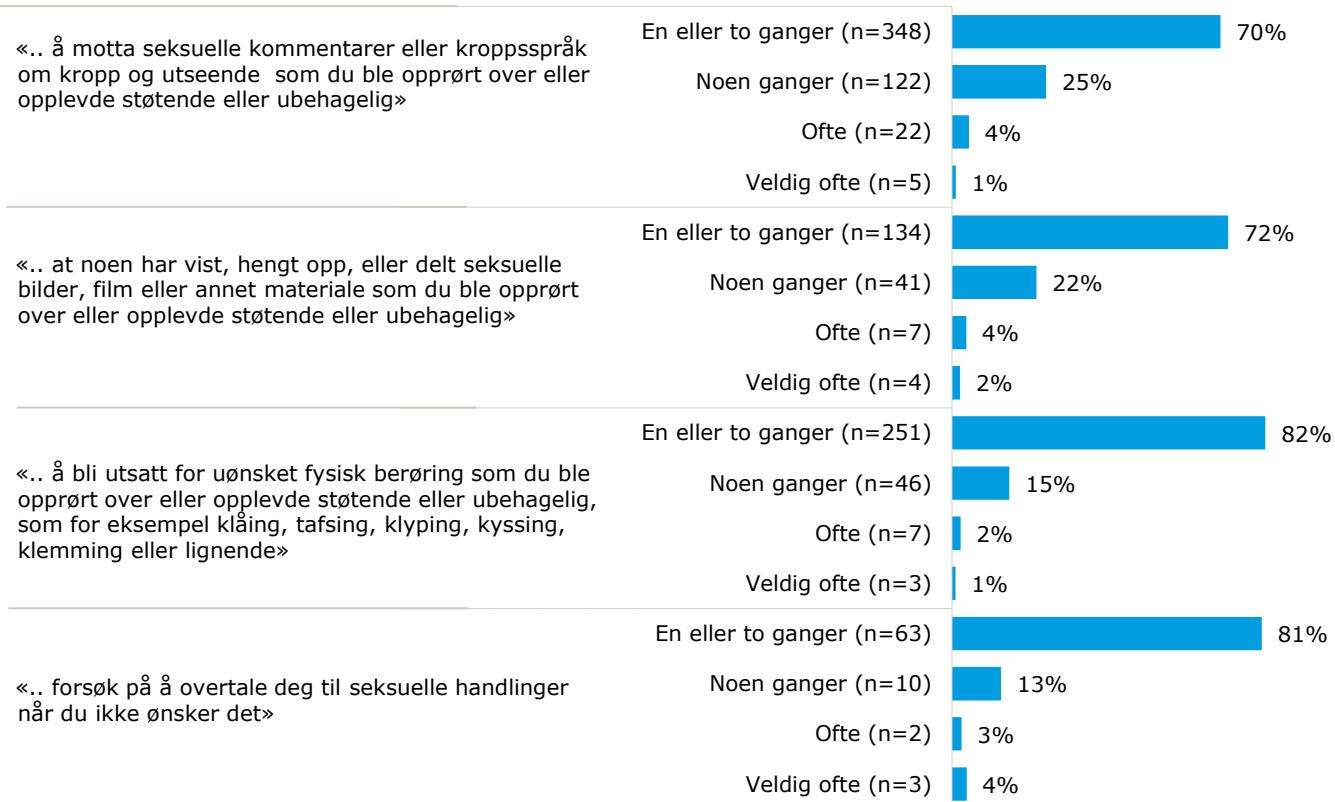
Blant de som rapportert om at de har vært utsatt for en konkret påstand om uønsket seksuell oppmerksomhet har de fleste opplevd det en eller to ganger de siste 12 måneder.

Samtidig viser resultatet at hvor hyppig en medarbeider har vært utsatt varier for de ulike formene for uønsket seksuell oppmerksomhet. Kommentarer skjer oftere «noen ganger» enn fysisk berøring eller forsøk på å overtale noen til seksuelle handlinger.

N= Alle som har besvart bekreftende på et spørsmål. Både de som har fullført undersøkelsen og de som kun har besvart noen spørsmål i undersøkelsen.

Gruppen som bekrefter at de har opplevd å bli tvunget til seksuelle handlinger er tatt ut av analysen grunnet konfidensialitetshensyn.

HVOR OFTE EN ER UTSATT FOR DE SOM SVARER BEKREFTENDE PÅ: «HAR DU SOM ANSATT I POLITIET I LØPET AV DE SISTE TOLV - 12 - MÅNEDER OPPLEVD, ENTEN I ELLER UTENFOR ARBEIDSTID, AV EN ANSATT I POLITIET ...»

FLERE ENN EN AV TI UNDER 30 ER BLITT UTSATT FOR UØNSKET SEKSUELL OPPMERKSOMHET

Figuren til høyre viser hvor stor andel i en gruppe som rapporterer om at de har vært utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet de siste 12 månedene. Over 1 av 10 under 30 år i etaten rapporterer om at de har vært utsatt for en, eller flere, former for uønsket seksuell oppmerksomhet. Andelen øker for denne gruppen

Andelen som har opplevd en eller flere former for uønsket seksuell oppmerksomhet synker for både kvinner og menn, samt for alle stillingstyper. Vi ser dog at en høyere andel ansatte i midlertidige stillinger opplever uønsket atferd en tidligere.

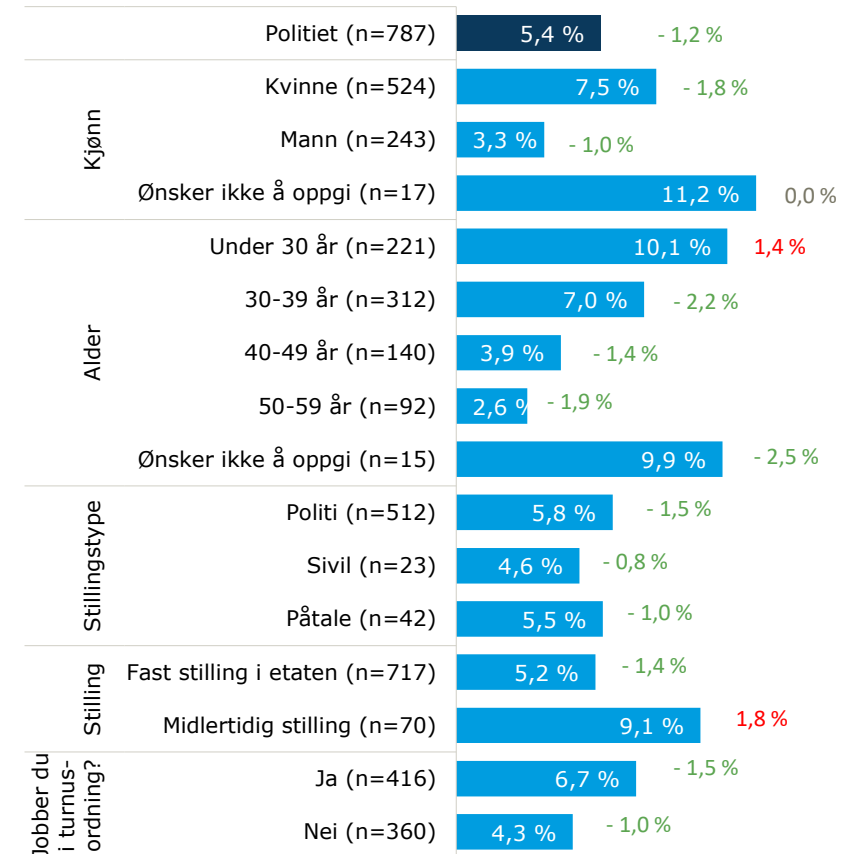
Opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang: Medarbeidere som har svart bekreftende på spørsmål «Har du de siste -12- blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet, kommentarer eller lignende på din arbeidsplass» og/eller svart bekreftende på en, eller flere, konkret(e) form(er) for uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang (en eller to ganger, noen ganger, ofte veldig ofte) i løpet av de siste 12 månedene.

N for splitanalyser (andel hendelser på tvers av kjønn/alder/stilling) er beregnet ut fra alle som har fullført spørsmål om uønsket seksuell oppmerksomhet. **N** for etaten totalt er alle som har svart bekreftende på minst en form for uønsket seksuell atferd (både fullført og noen svar).

Grupper som har færre enn 10 personer som har svart bekreftende på at de har opplevd uønsket seksuell atferd er ikke inkludert i analysen.

RAMBOLL

ANDELEN SOM HAR SVART BEKREFTENDE PÅ ET, ELLER FLERE, SPØRSMÅL OM UØNSKET SEKSUELL OPPMERKSOMHET DE SISTE 12 MÅNEDER PÅ TVERS AV BAKGRUNNSVARIABLER

% = Andelen blant de som har fullført undersøkelsen. Eksempelvis 7,5 % av kvinnene som har fullført undersøkelsen rapporterer om en, eller flere, former for uønsket seksuell atferd.

ØKNING I UØNSKET ATFERD FOR UNGE KVINNER OG MIDLERTIDIG ANSATTE

Tabellen viser hvor stor andel av en gitt gruppe som bekrefter å ha opplevd en eller flere former for uønsket seksuell oppmerksomhet. Vi ser at andelen som bekrefter har falt i de fleste demografier, men at andelen unge kvinner utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet øker med 2, 5 prosentpoeng.

I tillegg ser vi at ansatte i midlertidige stillinger i høyere grad en før rapporterer om å ha opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet.

Opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang:

Medarbeidere som har svart bekreftende på spørsmål «Har du de siste -12- blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet, kommentarer eller lignende på din arbeidsplass» og/eller svart bekreftende på en, eller flere, konkret(e) form(er) for uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang (en eller to ganger, noen ganger, ofte veldig ofte) i løpet av de siste 12 månedene.

N for splitanalyser (andel hendelser på tvers av kjønn/alder/stilling) er beregnet ut fra alle som har fullført spørsmål om uønsket seksuell oppmerksomhet. **N** for etaten totalt er alle som har svart bekreftende på minst en form for uønsket seksuell atferd (både fullført og noen svar).

Grupper som har færre enn 10 personer som har svart bekreftende på at de har opplevd uønsket seksuell atferd er ikke inkludert i analysen.

RAMBOLL

	Kvinne		Mann	
	Andel	Historisk utvikling	Andel	Historisk utvikling
Alder				
Under 30 år	15,1 % (n=184)	+ 2,5 %	3,9 % (n=37)	- 0,6 %
30-39 år	10,2 % (n=203)	- 3,8 %	4,3 % (n=106)	- 1,2 %
40-49 år	4,8 % (n=79)	- 2,5 %	3,0 % (n=58)	- 0,2 %
50-59 år	3,1 % (n=53)	- 2,2 %	2,1 % (n=37)	- 1,5 %
Stillingstype				
Politi	10,2 % (n=324)	- 2,8 %	3,2 % (n=177)	- 1,1 %
Sivil	4,8 % (n=163)	- 1,1 %	3,8 % (n=62)	0,0 %
Påtale	7,4 % (n=37)	- 0,9 %		
Stilling				
Fast stilling i etaten	7,1 % (n=468)	- 2,1 %	3,2 % (n=229)	- 1,1 %
Midlertidig stilling	12,3 % (n=56)	+ 2,1 %	4,5 % (n=14)	+ 1,7 %
Turnus	12,5 % (n=255)	- 2,0 %	3,7 % (n=153)	- 1,6 %
Ikke turnus	5,4 % (n=268)	- 1,7 %	2,7 % (n=88)	- 0,2 %

% = Andelen som har bekreftet at de har opplevd USO og tilhører begge grupper. Eksempelvis 15,1 % av kvinner under 30 rapporterer om en, eller flere, former for uønsket seksuell atferd
N = Antall som tilhører begge grupper og som rapporterer om en, eller flere, former for uønsket seksuell atferd

STORE FORSKJELLER PÅ DISTRIKT/SÆRORGAN, DE FLESTE SER ET FALL I ANDELEN SOM HAR OPPLEVD UØNSKET ATFERD

Totalt 787 medarbeidere har svart bekreftende på at de har opplevd en, eller flere, former for uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang de siste 12 månedene. Andelen som har svart bekreftende på en, eller flere, former for uønsket seksuell oppmerksomhet varierer på tvers av distrikt/særorgan, det gjør også den historiske utviklingen. For mens vi ser fall i andelen som svarer bekreftende i de fleste distrikter/særorgan så øker andelen i Troms, Finnmark og Vest politidistrikt, mant politiets IKT-tjenester.

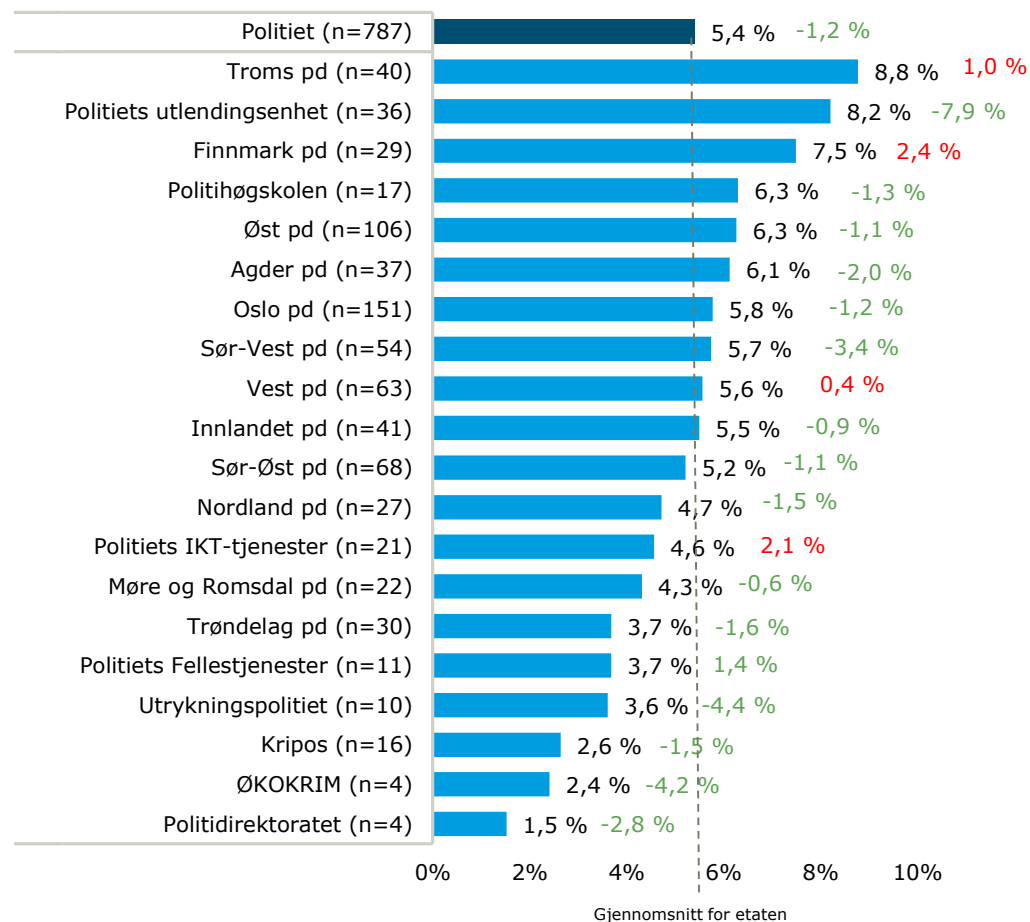
Merk at distriktene/særorganene er av svært ulik størrelse. En andel 6,5 % vil f.eks. inneholde langt flere tilfeller i et stort enn et lite distrikt. Se antall personer som har svart bekreftende i parentes etter distriktet/særorganets navn.

Opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang: Medarbeidere som har svart bekreftende på spørsmål «Har du de siste -12- blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet, kommentarer eller lignende på din arbeidsplass» og/eller svart bekreftende på en, eller flere, konkret(e) form(er) for uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang (en eller to ganger, noen ganger, ofte veldig ofte) i løpet av de siste 12 månedene.

N for etaten totalt og underliggende politidistrikt og særorgan er alle som har svart bekreftende på minst en form for uønsket seksuell atferd (både fullført og noen svar).

Distrikt/særorgan som har færre enn 100 besvarelser er ikke inkludert i analysen.

ANDELEN SOM HAR SVART BEKREFTENDE PÅ ET, ELLER FLERE, SPØRSMÅL OM UØNSKET SEKSUELL OPPMERKSOMHET DE SISTE 12 MÅNEDER PÅ TVERS AV DISTRIKT/SÆRORGAN

OGSÅ NEDGANG I ANDELEN SOM SVARER «JA» PÅ KONKRETE SPØRSMÅL OM Å HA OPPLEVD UØNSKET SEKSUELL OPPMERKSOMHET

HISTORISK UTVIKLING: ANDELEN SOM HAR SVART BEKREFTENDE PÅ SPØRSMÅL «HAR DU DE SISTE TOLV - 12 - MÅNEDER BLITT UTSATT FOR UØNSKET SEKSUELL OPPMERKSOMHET, KOMMENTARER ELLER LIGNENDE PÅ DIN ARBEIDSPASS?» PÅ TVERS AV DISTRIKT/SÆRORGAN

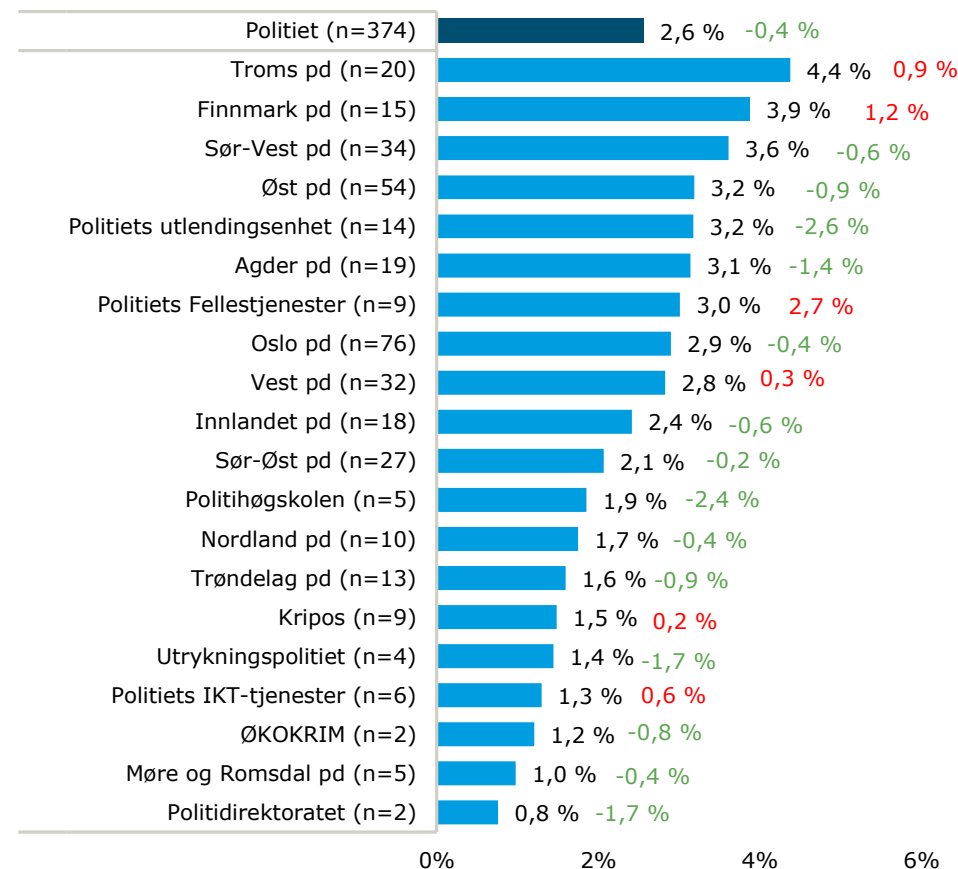
Totalt er det 0,4 prosentpoeng færre som svarer bekreftende på spørsmål om uønsket seksuell oppmerksomhet, kommentarer eller lignende sammenlignet med arbeidsmiljøundersøkelsen i 2020.

Ellers ser vi i stor grad samme trend som for andelen som har bekreftet at de har opplevd en eller flere former for uønsket: andelen faller hos de fleste, men øker hos Troms, Finnmark, Vest og IKT-tjenester. I tillegg ser vi at andelen som svarer ja på spørsmålet om å ha opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet øker noe hos Kripos og Politiets Fellestjenester (MERK dog at dette er mindre særorgan hvor små endringer gjør større utslag).

Opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang: Medarbeidere som har svart bekreftende på spørsmål «Har du de siste -12- blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet, kommentarer eller lignende på din arbeidsplass» og/eller svart bekreftende på en, eller flere, konkret(e) form(er) for uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang (en eller to ganger, noen ganger, ofte veldig ofte) i løpet av de siste 12 månedene.

N for etaten totalt og underliggende politidistrikt og særorgan er alle som har svart bekreftende på minst en form for uønsket seksuell atferd (både fullført og noen svar).

Distrikt/særorgan som har færre enn 100 besvarelser er ikke inkludert i analysen.

SYV AV TI OPPLEVER UØNSKET SEKSUELL OPPMERKSOMHET FRA SIDEORDNEDE

Overordnet, sideordnet, underordnet og andre

Hele 71 % av de som blir utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet sier at sideordnede står bak dette. Dette er likt som i høsten 2020. Dette gjør sideordnede til gruppen som oftest står bak adferden. Overordnet er neste gruppe på listen, hvor 22% svarer at leder har stått bak adferden, dette er en nedgang på 6 prosentpoeng fra 2020. **Merk** at det er mulig å velge flere svaralternativ, og at summen dermed blir høyere enn 100%.

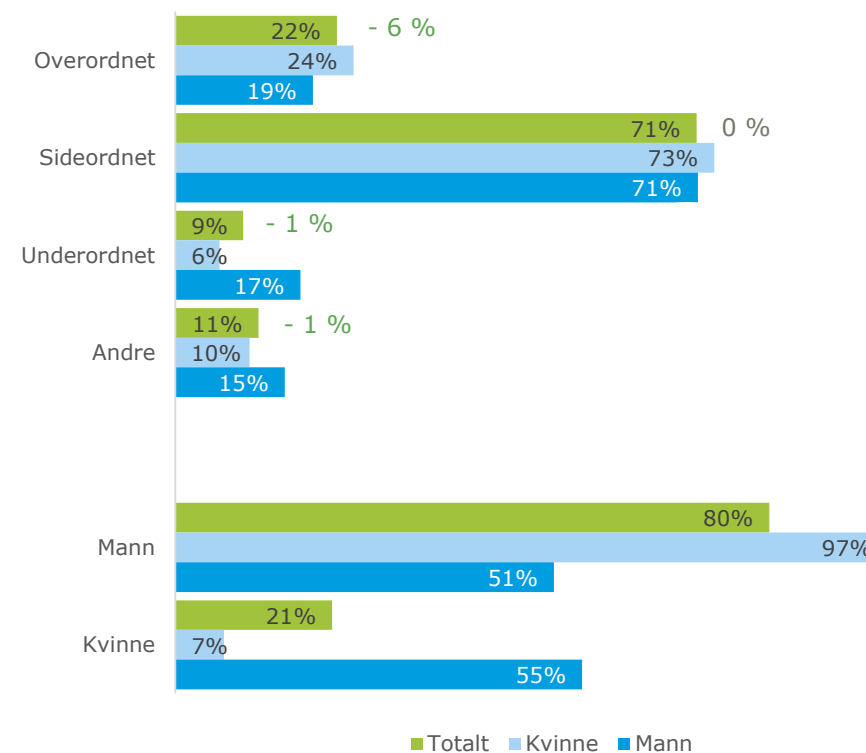
Det er små forskjeller på hvem som utsetter kvinner og menn for uønsket seksuell oppmerksomhet, men vi ser at en høyere andel menn opplever at oppmerksomheten kommer fra en sideordnet.

Kjønn

Menn er i stort flertall når det gjelder å ha utøvd uønsket adferd. 80 % av den uønskede seksuelle adferden rapporteres å komme fra menn, mens 21 % kommer fra kvinner.

Det er store forskjeller på kjønnene når det gjelder hvorvidt man blir utsatt for uønsket oppmerksomhet fra menn eller kvinner. Kvinner blir nesten utelukkende utsatt for uønsket oppmerksomhet fra menn. For menn er det mer balanse mellom kjønnene – 55 % rapporterer om at oppmerksomheten kommer fra kvinner, og 51 % fra andre menn.

HVEM HAR STÅTT BAK DEN UØNSKEDE OPPMERKSOMHETEN?

TRE AV FIRE OPPLEVER AT DEN UØNSKEDE SEKSUELL OPPMERKSOMHETEN SKJER I TJENESTE

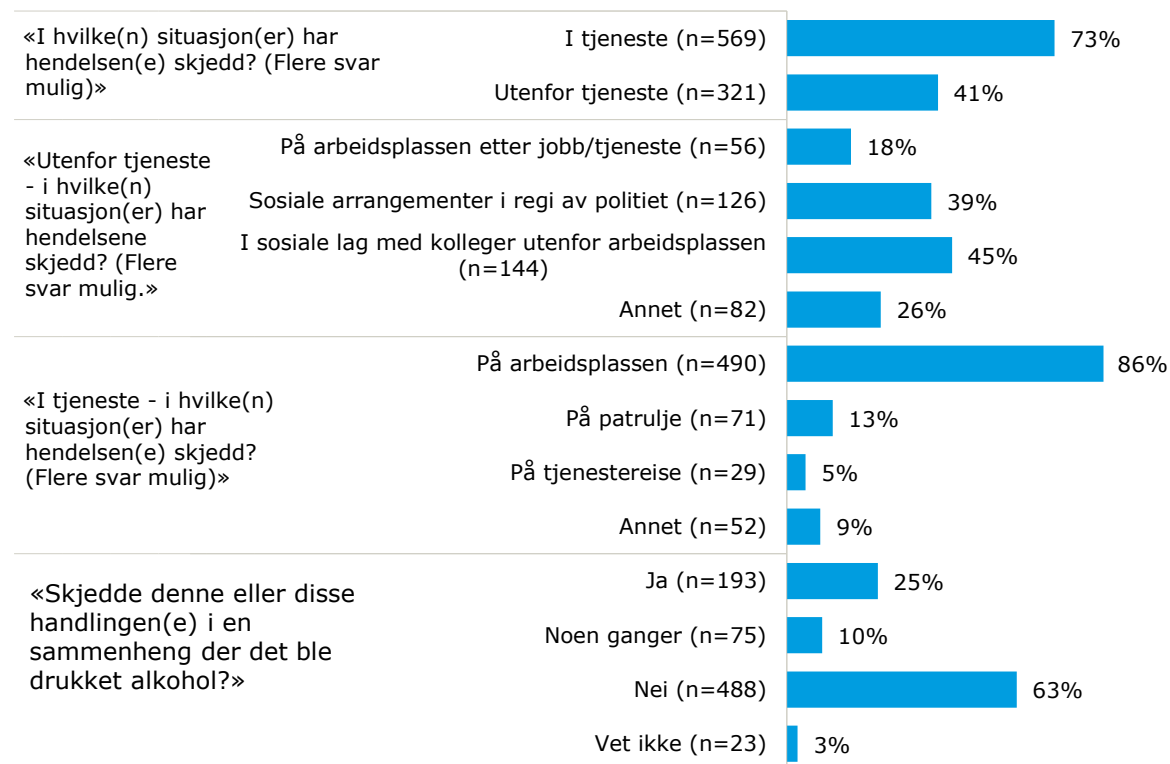
Det er vanligst å oppleve uønsket seksuell oppmerksomhet i tjeneste (73 %), men det er også en betydelig andel som opplever dette utenfor tjeneste (41%). **Merk** at summen blir mer enn 100 %, da enkelte har opplevd situasjoner både i og utenfor tjeneste.

86 % av ansatte som opplever uønsket seksuell oppmerksomhet i tjeneste sier at dette skjedde på arbeidsplassen. Blant de som opplevde det utenfor tjeneste er det mest vanlig i sosiale settinger. 63 % melder om at det ikke var alkohol involvert da handlingene skjedde, dette er 10 prosentpoeng lavere en i 2020, som betyr at alkohol oftere er involvert nå.

Opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang: Medarbeidere som har svart bekreftende på spørsmål «Har du de siste -12- blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet, kommentarer eller lignende på din arbeidsplass» og/eller svart bekreftende på en, eller flere, konkret(e) form(er) for uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang (en eller to ganger, noen ganger, ofte veldig ofte) i løpet av de siste 12 månedene.

N er antallet som har bekreftet minst en form for uønsket seksuell oppmerksomhet en gang de siste 12 månedene og har svart på alle spørsmålene om når hendelsene inntraff.

NÅR HAR HENDELSENE SKJEDD?

RESULTATER AV FOREBYGGENDE ARBEID

POSITIV UTVIKLING PÅ DE FORHOLDENE SOM BLE IDENTIFISERT SOM INNSATSOMRÅDER I FORRIGE MÅLING

I 2020 VAR SANNSYNLIGHETEN FOR Å BLI UTSATT FOR UØNSKET SEKSUELL OPPMERKSOMHET ER...

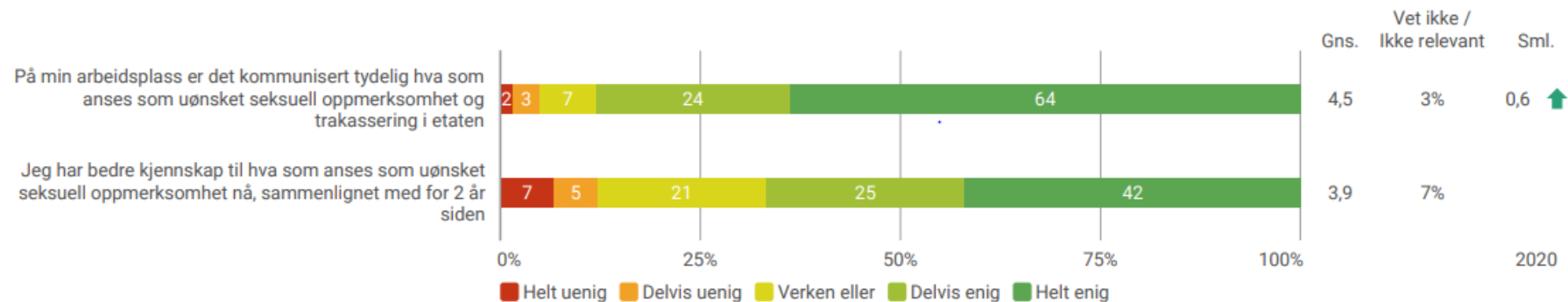
Analysen som ble benyttet er en logistisk regresjon, og alle funn er statistisk signifikante ($p < .01$). Alle tall er hentet fra samme analyse, og sannsynligheten som vises er derfor unik for den enkelte variabelen.

Påstandene til høyre er resultatet fra en logistisk regresjon som ble presentert i etterkant av arbeidsmiljøundersøkelsen høsten 2020. Statistiske analyser tilsa at hvis man jobbet med tydeligheten rundt hva som anses som uønsket seksuell oppmerksomhet, økte tryggheten rundt det å si ifra, fikk ned omfanget av seksualisert språk, og økte gjennomføringsprosenten for e-læringen om politiets etiske retningslinjer ville omfanget av uønsket seksuell oppmerksomhet falle.

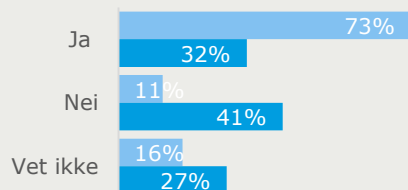
Årets undersøkelse bekrefter at slike tiltak har hatt en effekt. Pilene til høyre for påstandene viser endringen i gjennomsnitt/prosentandel på de aktuelle spørsmålene i undersøkelsen. På spørsmålene om tydelig kommunikasjon, seksualisert språk og gjennomføring av e-læring svarer medarbeiderne høyere enn ved forrige måling, noe som har resultert i en lavere andel rapportert uønsket seksuell oppmerksomhet.

Når det kommer til opplevelsen av trygghet rundt det å varsle, har det ikke vært noe endring siden 2020. Dette vil være neste innsatsområdet for Politiet.

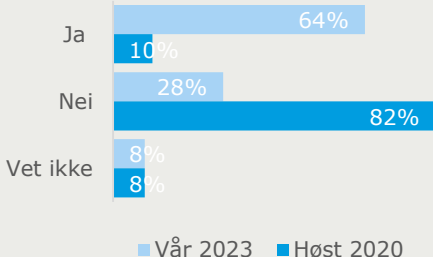
ØKT KUNNSKAP OM HVA SOM ANSES SOM UØNSKET SEKSUELL OPPMERKSOMHET

«Har du gjennomført e-læring om politiets etiske retningslinjer?»

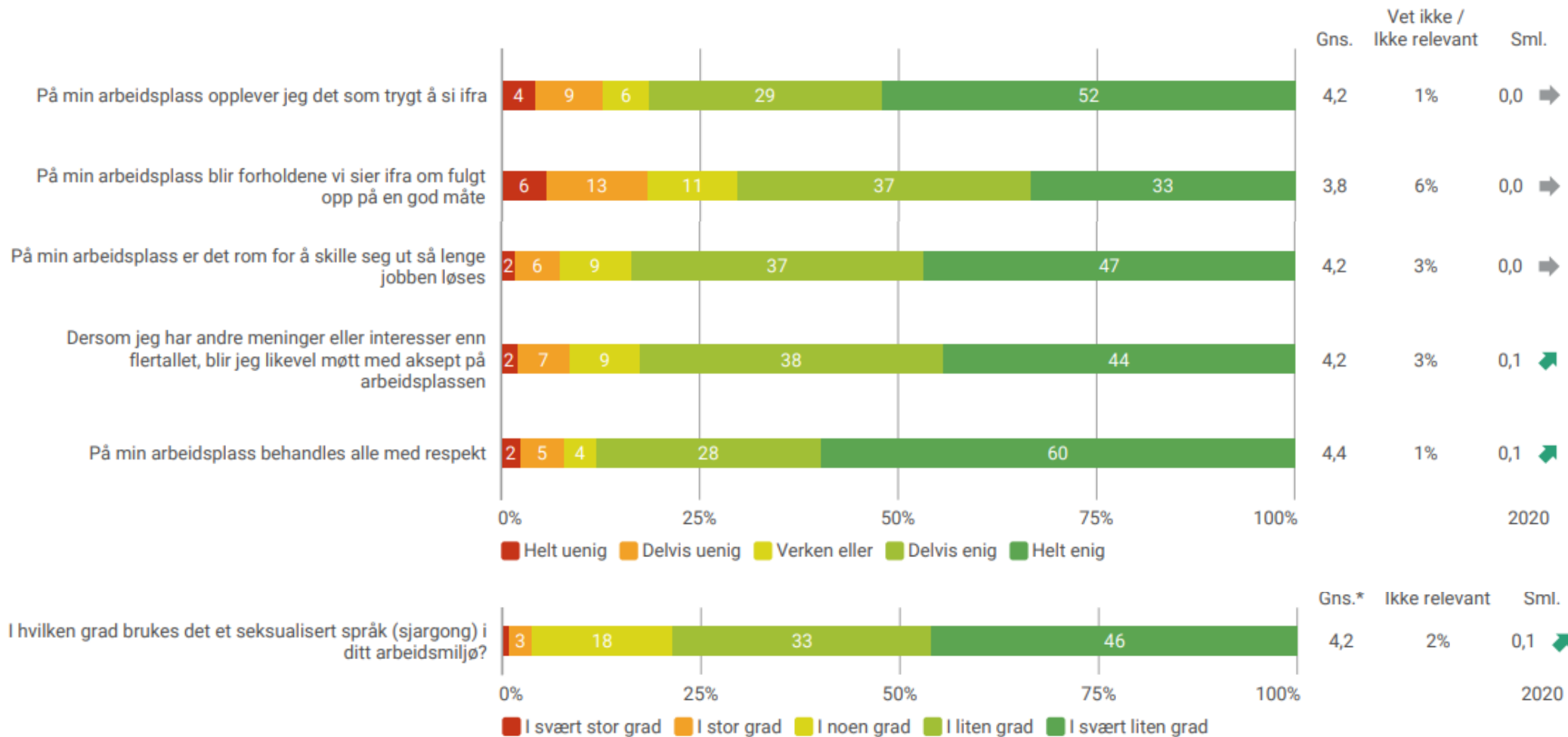
«Har du deltatt i "Dilemmatrening" om uønsket seksuell oppmerksomhet i løpet av de siste to årene?»

Medarbeidere svarer i år 0,6 høyere på spørsmålet om det kommuniseres tydelig hva som anses som uønsket seksuell oppmerksomhet og trakassering i etaten, sammenlignet med forrige måling. 88 % svarer at de opplever dette som tydelig kommunisert. Vi ser også at 67 % av ansatte melder at de har bedre kjennskap til hva som anses som uønsket seksuell oppmerksomhet nå, sammenlignet med for 2 år siden.

Undersøkelsen viser også at andelen som har gjennomført e-læring om politiets etiske retningslinjer og «dilemmatrening» om uønsket seksuell oppmerksomhet har økt betraktelig. Sammenlignet med i 2020 har andelen som har gjennomført e-læring og dilemmatrening økt med henholdsvis 41 og 54 prosentpoeng.

EN AV FIRE OPPLEVER AT FORHOLD SOM SIES I FRA OM IKKE BLIR FULGT OPP PÅ EN GOD MÅTE

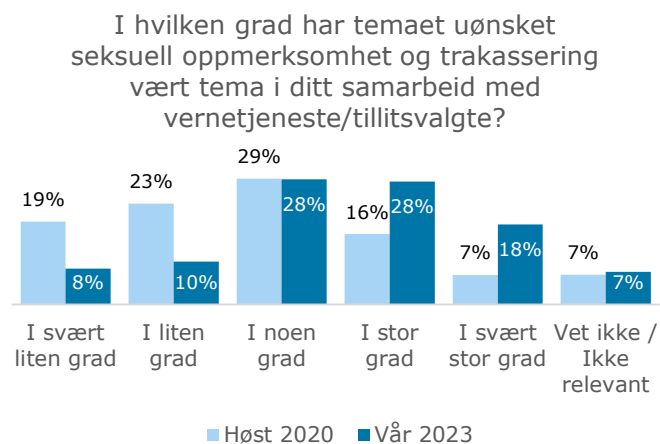

95 % AV LEDERE MELDER AT UØNSKET SEKSUELL OPPMERKSOMHET HAR VÆRT PÅ DAGSORDEN I LEDERGRUPPEN

Uønsket adferd som tema mellom ledere, vernetjeneste og tillitsvalgte

Sammenlignet med i 2020 melder ledere i mye større grad at de har hatt uønsket seksuell oppmerksomhet og trakassering som tema i sitt samarbeid med vernetjeneste og tillitsvalgte.

I 2020 svarte 23 % at de i stor grad hadde dette oppe som tema, mens det i år er 46 % som svarer det samme.

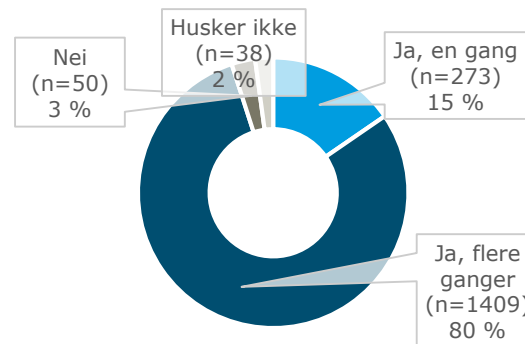

Uønsket adferd som tema i ledergruppen og lederopplæring i håndtering av saker knyttet til uønsket seksuell oppmerksomhet

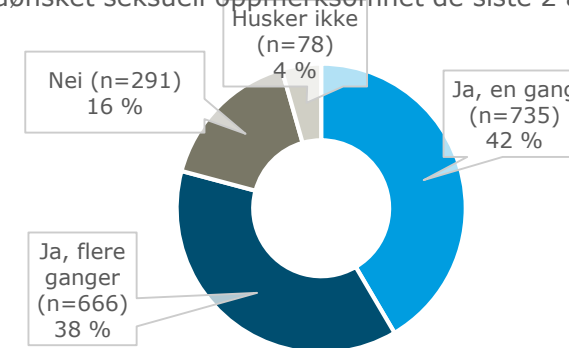
Svært få ledere melder at uønsket seksuell oppmerksomhet ikke har vært et tema i deres ledergruppe de siste 12 månedene, kun 3 % svarer at det ikke har vært på dagsorden. I 2020 svarte 20 % det samme.

I år ble også ledere spurt om de hadde gjennomgått opplæring i håndtering og oppfølging av saker knyttet til uønsket seksuell oppmerksomhet. 80 % av ledere svarer bekreftende på dette, mens 16 % sier at de ikke har hatt slik opplæring. Slik opplæring kan være en viktig brikke i å bedre oppfølgingen etter varsling.

Har temaet uønsket seksuell oppmerksomhet og trakassering vært på dagsorden i ledergruppen du tilhører siste 12 måneder?

Har du som leder gjennomgått opplæring i håndtering og oppfølging av saker knyttet til uønsket seksuell oppmerksomhet de siste 2 år?

Å SI IFRA

KUN EN AV FEM SIER IFRA OM DEN UØNSKEDE SEKSUELLE OPPMERKSOMHETEN – UAVHENGIG AV TYPE ATFERD

Kun en av fem sier ifra om at de har opplevd uønsket seksuell atferd - uavhengig av hvilken form for uønsket seksuell oppmerksomhet de har vært utsatt for de siste 12 månedene. Dette er lignende tall som for 2020.

Noe høyere andel, 5 prosentpoeng, som sier i fra om hendelsen om de selv opplever hendelsen som uønsket seksuell oppmerksomhet.

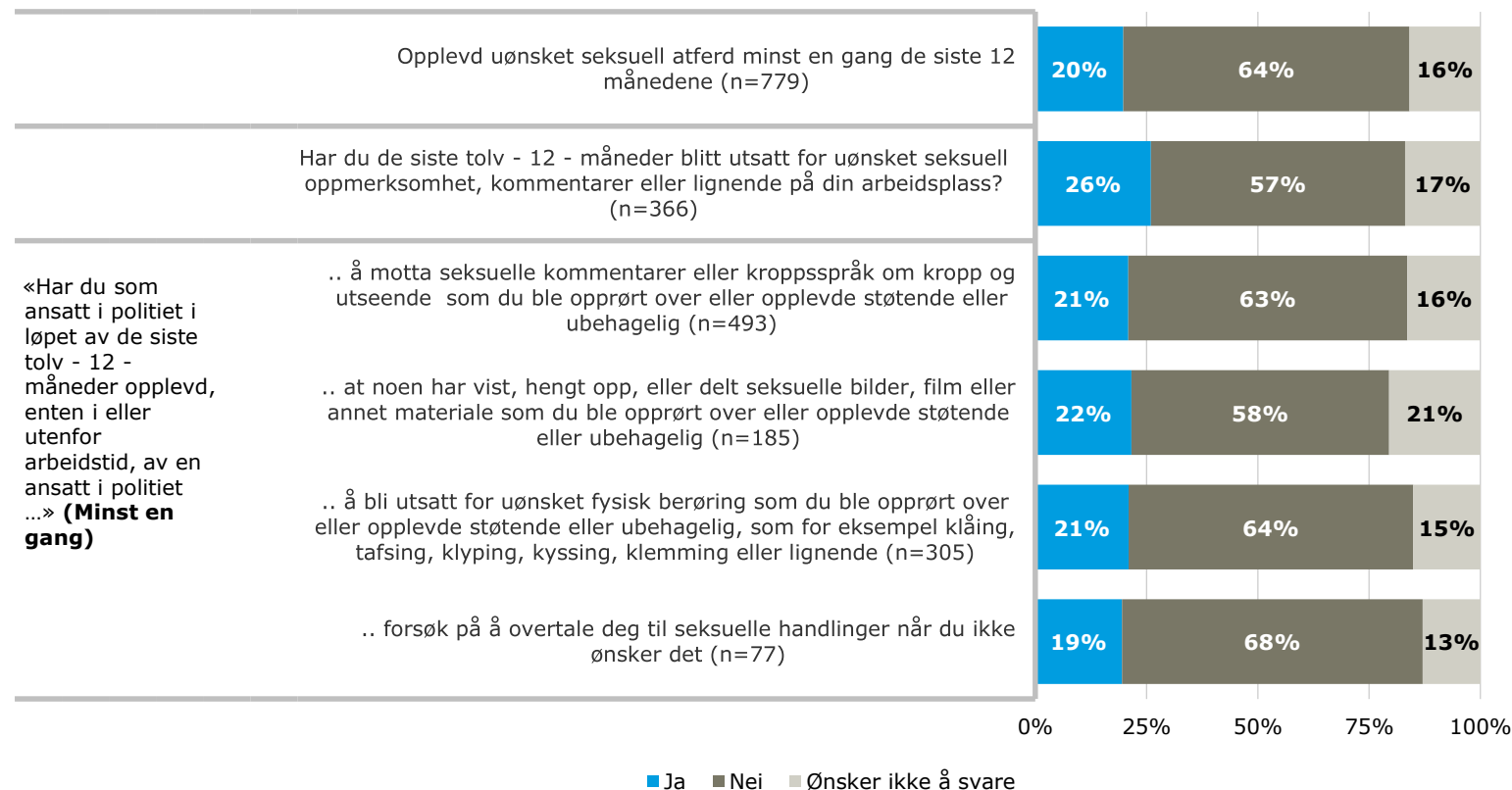
Opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang: Medarbeidere som har svart bekräftende på spørsmål «Har du de siste -12- blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet, kommentarer eller lignende på din arbeidsplass» og/eller svart bekräftende på en, eller flere, konkret(e) form(er) for uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang (en eller to ganger, noen ganger, ofte veldig ofte) i løpet av de siste 12 månedene.

N er beregnet ut ifra alle som har svart på spørsmålet om man har sagt ifra om den uønskede seksuelle oppmerksomheten på arbeidsplassen.

Gruppen som bekrefter at de har opplevd å bli tvunget til seksuelle handlinger er tatt ut av analysen grunnet konfidensialitetshensyn.

RAMBOLL

«HAR DU SAGT IFRA OM DEN UØNSKEDE SEKSUELLE OPPMERKSOMHETEN DU HAR BLITT UTSATT FOR PÅ DIN ARBEIDSPASS?» PÅ TVERS AV TYPE ATFERD (OPPLEVD MINST EN GANG)

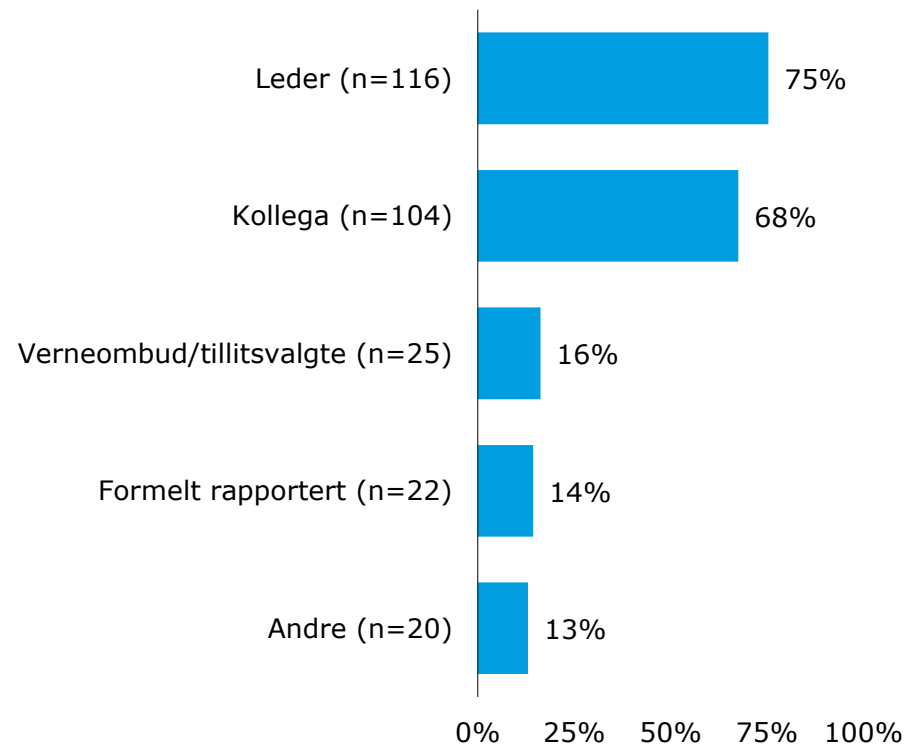
% = Andelen som har opplevd en uønsket atferd minst en gang som har svar «Ja», «nei» eller «Ønsker ikke svare» på spørsmål: «Har du sagt ifra om den uønskede seksuelle oppmerksomheten du har blitt utsatt for på din arbeidsplass?»

FLEST SIER IFRA OM UØNSKET SEKSUELL OPPMERKSOMHET TIL LEDERE

Blant de som har sagt ifra om den uønskede seksuelle oppmerksomheten sier 3 av 4 ifra til en leder (nærmeste leder eller annen leder), mens ca. 2 av 3 sier ifra til en kollega.

14 % av de som har sagt ifra har formelt rapportert (til Kollegastøtte (KSO), Bedriftshelsetjenesten, Stab for HR og HMS, Rapportering i Synergi eller Justissektorens varslingskanal (EY)) om den uønskede seksuelle oppmerksomheten de har opplevd.

«HVEM SA DU IFRA TIL? (FLERE SVAR MULIG)»

Opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang: Medarbeidere som har svart bekreftende på spørsmål «Har du de siste -12- blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet, kommentarer eller lignende på din arbeidsplass» og/eller svart bekreftende på en, eller flere, konkret(e) form(er) for uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang (en eller to ganger, noen ganger, ofte veldig ofte) i løpet av de siste 12 månedene.

N totalt i analysen er beregnet ut fra de som har svart på det aktuelle spørsmålet.

Kategorisering «Hvem sa du ifra til?»

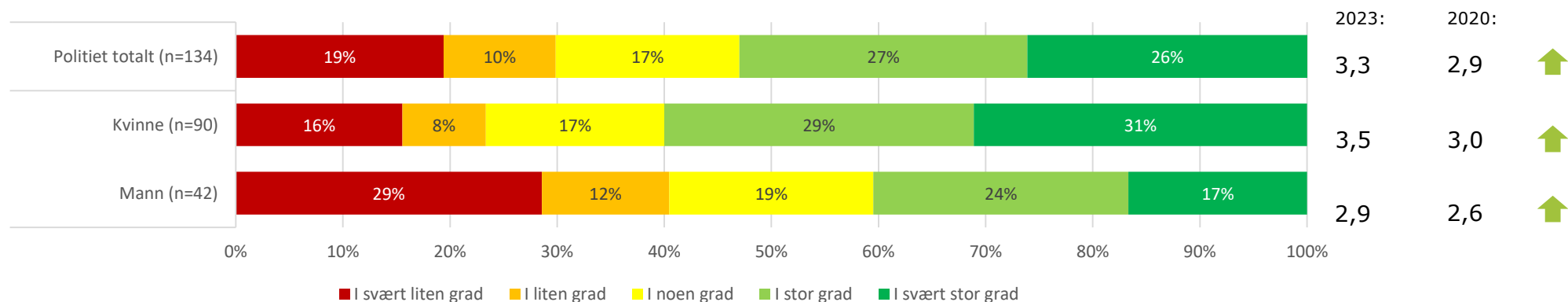
- **Leder:** Nærmeste leder eller annen leder.
- **Formelt rapportert om atferden:** Kollegastøtte (KSO), Bedriftshelsetjenesten, Stab for HR og HMS, Rapportering i Synergi eller Justissektorens varslingskanal (EY).

TO AV FEM MENN OPPLEVER LAV OPPFØLGINGSGRAD ETTER Å HA SAGT FRA OM UØNSKET SEKSUELL OPPMERKSOMHET

Det er stor spredning blant medarbeiderne i opplevelse av oppfølging etter varsling. 30 % av de som melder om å ha sagt ifra om den uønskede seksuelle oppmerksomheten de har opplevd svarer at denne varslingen i liten eller svært liten grad ble fulgt opp på en ordentlig måte. Denne andelen øker om man kun ser på mennene som har varslet. 41 % av men som sier ifra om uønsket seksuell oppmerksomhet opplever ikke at dette blir godt fulgt opp.

Selv om flere fortsatt opplever utfordringer med oppfølgingen av saker ser vi bedring i fra forrige undersøkelse. Om man ser resultatene i sammenheng med arbeidsmiljøundersøkelsen i 2020 øker gjennomsnittet på opplevelsen av oppfølging av saker med 0,4 poeng. Oppgangen er størst hos kvinner, men menn melder også om noe bedre opplevelse av oppfølging i år.

«I HVILKEN GRAD OPPLEVDE DU AT SAKEN BLE FULGT OPP PÅ EN ORDENTLIG MÅTE?»

DÅRLIGERE OPPLEVELSE AV OPPFØLGING OM MAN SIER I FRA TIL EN ANNEN LEDER

«I HVILKEN GRAD OPPLEVDE DU AT SAKEN BLE FULGT OPP PÅ EN ORDENTLIG MÅTE?»

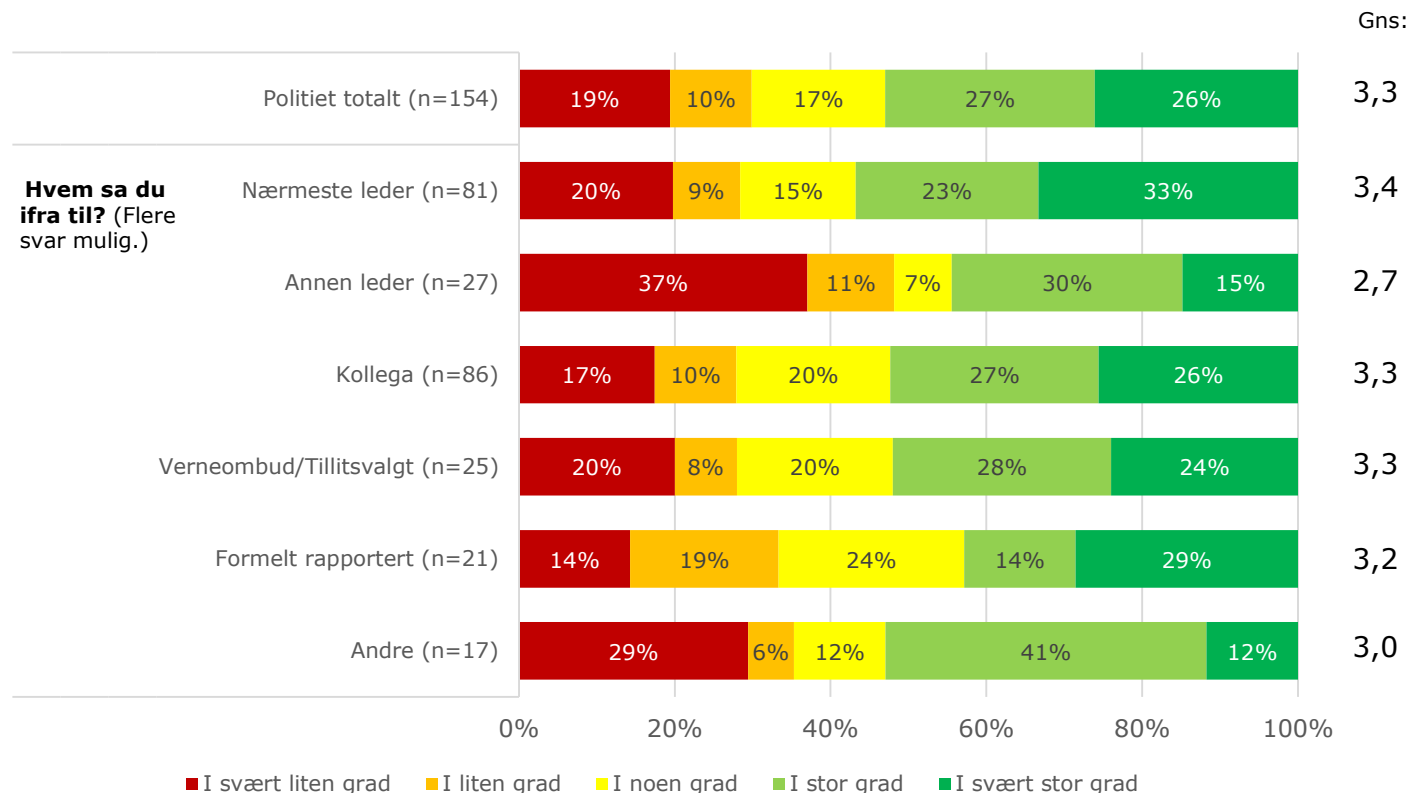
Hvem man sier i fra til om den uønskede seksuelle oppmerksomheten har en innvirkning på opplevelsen av oppfølgingsprosessen. Blant medarbeidere som melder at de har sagt i fra til en «annen leder» en nærmeste leder svarer 48 % at saken i liten grad ble fulgt opp på en ordentlig måte.

Dette styrker viktigheten av at ledere har god opplæring og kompetanse i å håndtere slike saker selv når det kommer fra andre enn sine egne medarbeidere.

Opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang:

Medarbeidere som har svart bekræftende på spørsmål «Har du de siste -12- blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet, kommentarer eller lignende på din arbeidsplass» og/eller svart bekræftende på en, eller flere, konkret(e) form(er) for uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang (en eller to ganger, noen ganger, ofte veldig ofte) i løpet av de siste 12 månedene.

N totalt i analysen er beregnet ut fra de som har svart på begge spørsmålene i kryssanalysen.

Kategorisering «Hvem sa du ifra til?»

- **Formelt rapportert om atferden:** Kollegastøtte (KSO), Bedriftshelsetjenesten, Stab for HR og HMS, Rapportering i Synergi eller Justissektorens varslingskanal (EY).

NESTEN TRE AV FIRE MELDTE IKKE IFRA FORDI DE MENTE AT HENDELSEN(E) IKKE VAR ALVORLIG(E) NOK

Blant de som har opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet uten å si i fra rapporterer flest om at årsaken var at de ikke oppleve handlingen(e) som alvorlig(e) nok. Hele 73 % sa at dette var årsaken.

For de andre årsakene, er det variasjon i hvorfor medarbeiderne ikke har meldt ifra. 27 % svarer at de ikke sier ifra fordi de ikke tror det blir bedring eller at det fører frem. Rundt en av fire svarer at de valgte å ikke si ifra fordi de var bekymret for konsekvensene for egen karriere, og en lignende andel svarer at de er bekymret over reaksjonen fra kolleger.

19 % melder at det er usikkerhet rundt om at varsling holdes konfidensielt. Et fåtall, 6 %, svarer at usikkerhet rundt hvor man sier ifra er årsaken til at de ikke melder.

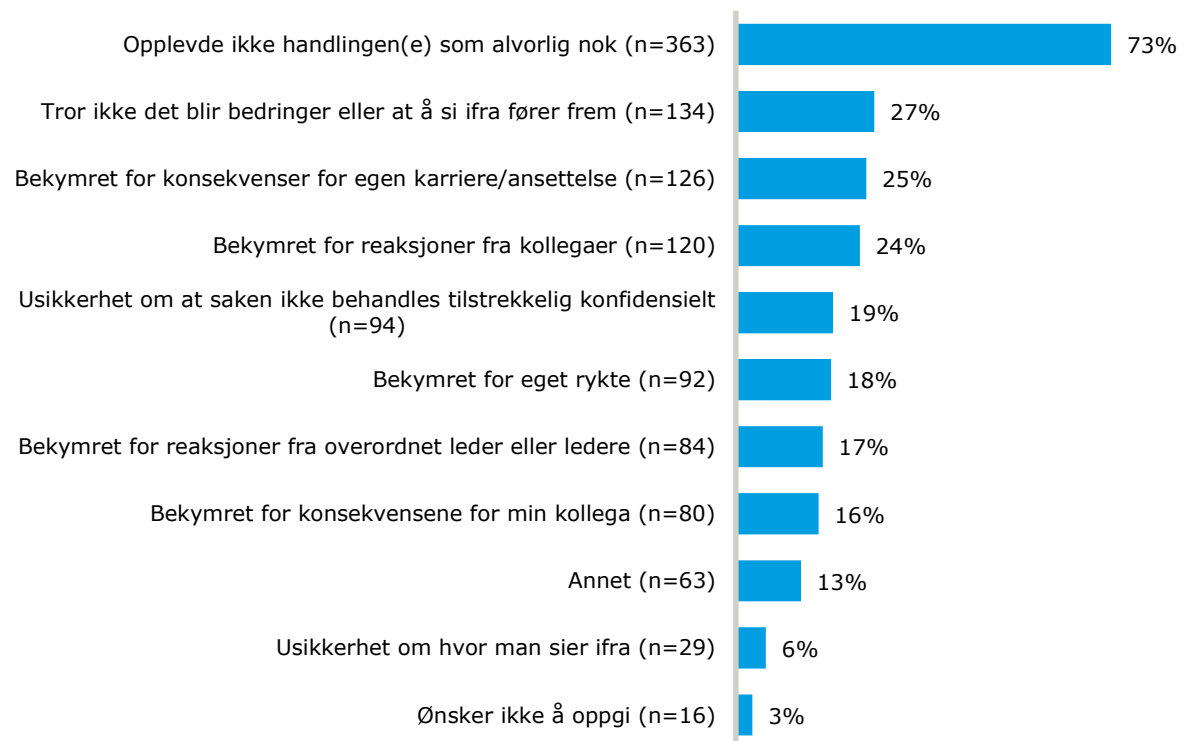
Opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang:

Medarbeidere som har svart bekreftende på spørsmål «Har du de siste 12- blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet, kommentarer eller lignende på din arbeidsplass» og/eller svart bekreftende på en, eller flere, konkret(e) form(er) for uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang (en eller to ganger, noen ganger, ofte veldig ofte) i løpet av de siste 12 månedene.

N totalt i analysen er alle som har svart på spørsmålet «Hva var årsakene til at du valgte å ikke melde ifra? (Flere svar mulig).

Merk at en person kan velge flere årsaker vil hvorfor en ikke har sagt ifra og totalen overstiger derfor 100 %.

«HVA VAR ÅRSAKENE TIL AT DU VALGTE Å IKKE MELDE IFRA? (FLERE SVAR MULIG)»

KVINNER SVARER I STØRRE GRAD AT DE IKKE SIER IFRA FORDI DE ER BEKYMRET FOR KONSEKVENSENSENE

Hoved begrunnelsen for å ha valgt å ikke melde ifra er lik på tvers av kjønn. Både menn og kvinner svarer at det å ikke oppleve handlingene som alvorlige nok er hovedgrunnen til at de valgte å ikke si ifra.

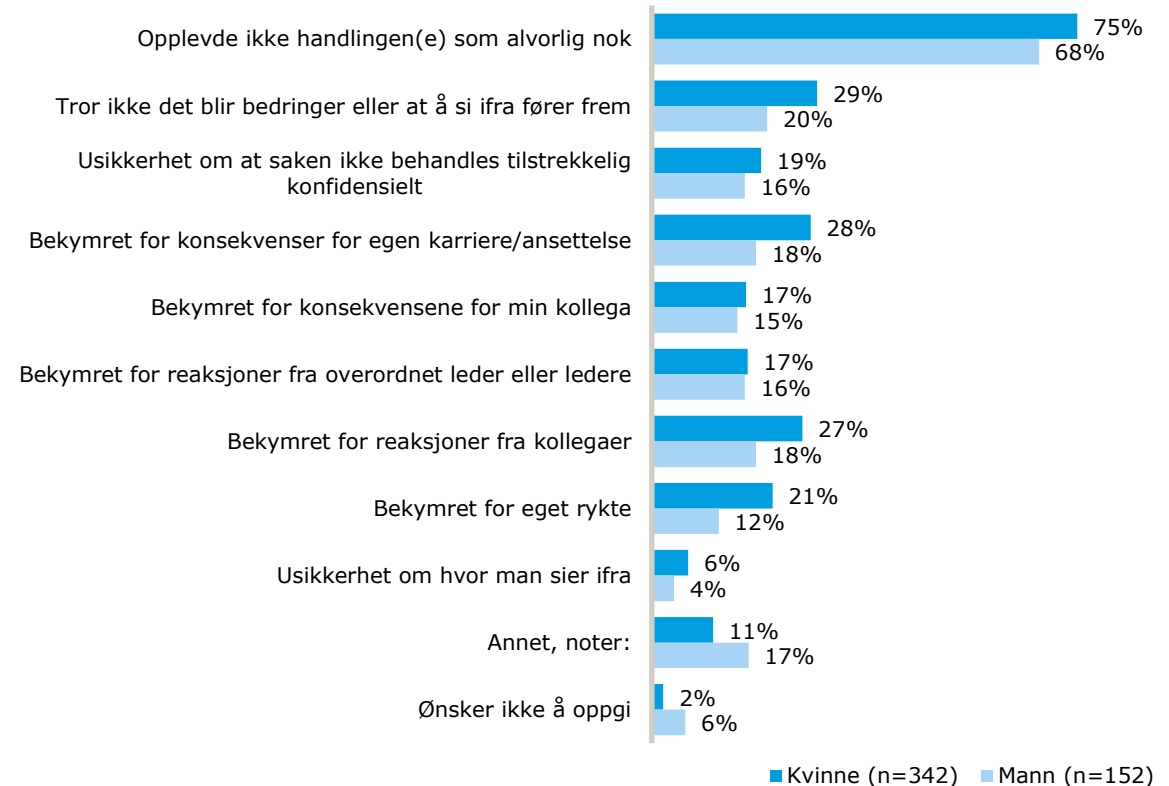
Vi ser dog at kvinner i større grad enn menn tar i bruk noen av de andre svaralternativene. Kvinner svarer i større grad at de velger å ikke melde ifra fordi de ikke tror det å si ifra fører frem. Kvinner er også i større grad bekymret for at å varsle vil ha konsekvenser for egen karriere eller rykte, eller at varslingen vil skape reaksjoner fra kolleger.

Opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang:

Medarbeidere som har svart bekreftende på spørsmål «Har du de siste -12- blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet, kommentarer eller lignende på din arbeidsplass» og/eller svart bekreftende på en, eller flere, konkret(e) form(er) for uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang (en eller to ganger, noen ganger, ofte veldig ofte) i løpet av de siste 12 månedene.

N i analysen er alle som har svart på spørsmålet «Hva var årsakene til at du valgte å ikke melde ifra? (Flere svar mulig).» og oppgir at

«HVA VAR ÅRSAKENE TIL AT DU VALGTE Å IKKE MELDE IFRA? (FLERE SVAR MULIG)» PÅ TVERS AV KJØNN

HAR ATFERDEN OPPHØRT?

68 % OPPLEVER AT DEN UØNSKEDE ATFERDEN HAR OPPHØRT

68 % av de som har opplevd noe de siste 12 månedene opplever at den uønskede seksuelle oppmerksomheten har opphørt. Dette er 4 prosentpoeng høyere enn ved forrige måling. Lavere andel som melder om at atferden har opphørt blant de som har opplevd å ha blitt vist seksuelle bilder eller videoer, og/eller forsøk på å overtales til seksuelle handlinger.

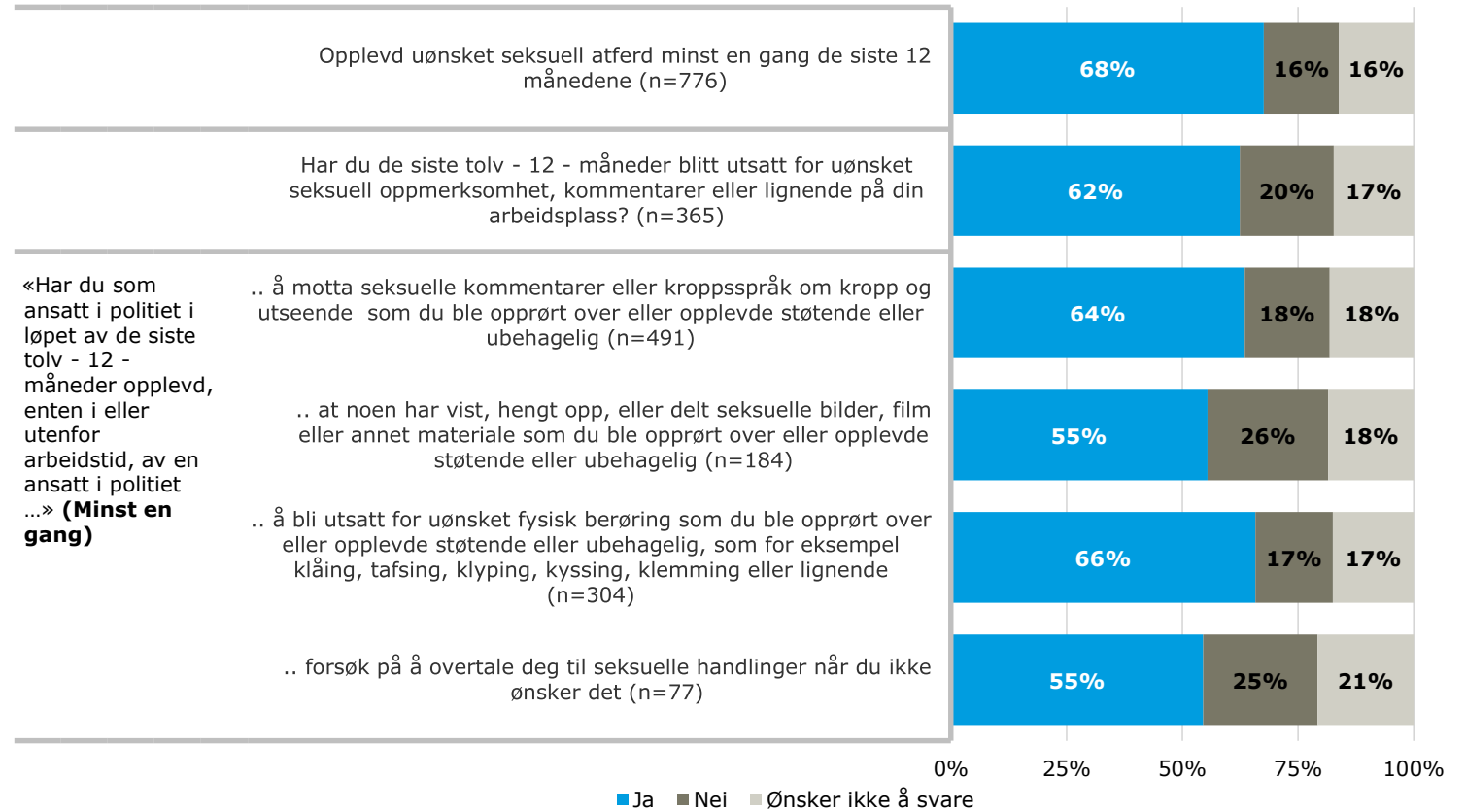
Merk at en person kan ha vært utsatt for flere former for uønsket seksuell oppmerksomhet, og kan dermed inngå i analysen flere ganger.

Opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang: Medarbeidere som har svart bekreftende på spørsmål «Har du de siste -12- blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet, kommentarer eller lignende på din arbeidsplass» og/eller svart bekreftende på en, eller flere, konkret(e) form(er) for uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang (en eller to ganger, noen ganger, ofte veldig ofte) i løpet av de siste 12 månedene.

N er antallet som har svart på begge spørsmål i kryssanalysen(e).

Gruppen som bekrefter at de har opplevd å bli tvunget til seksuelle handlinger er tatt ut av analysen grunnet konfidensialitetshensyn.

«OPPLEVER DU AT DEN UØNSKEDE ATFERDEN HAR OPPHØRT?» PÅ TVERS AV TYPE ATFERD (OPPLEVD MINST EN GANG)

% = Andelen som har opplevd en uønsket atferd minst en gang som har svart «ja», «nei» eller «ønsker ikke svare» på spørsmålet «Opplever du at den uønskede atferden har opphørt?»

EN NOE HØYERE ANDEL BLANT DE SOM HAR SAGT IFRA OPPLEVER AV ATFERDEN HAR OPPHØRT

En noe høyere andel blant de som har sagt ifra om den uønskede seksuelle oppmerksomheten opplever at atferden har opphørt enn de som ikke har sagt ifra. Noe som indikerer at det å si ifra har en effekt.

Blant de som har sagt ifra, er andelen som opplever at atferden har opphørt lavest blant de som har sagt ifra til leder, mens de som har formelt rapportert om hendelsen eller sagt ifra til «andre» har høyest andel som melder at atferden har opphørt.

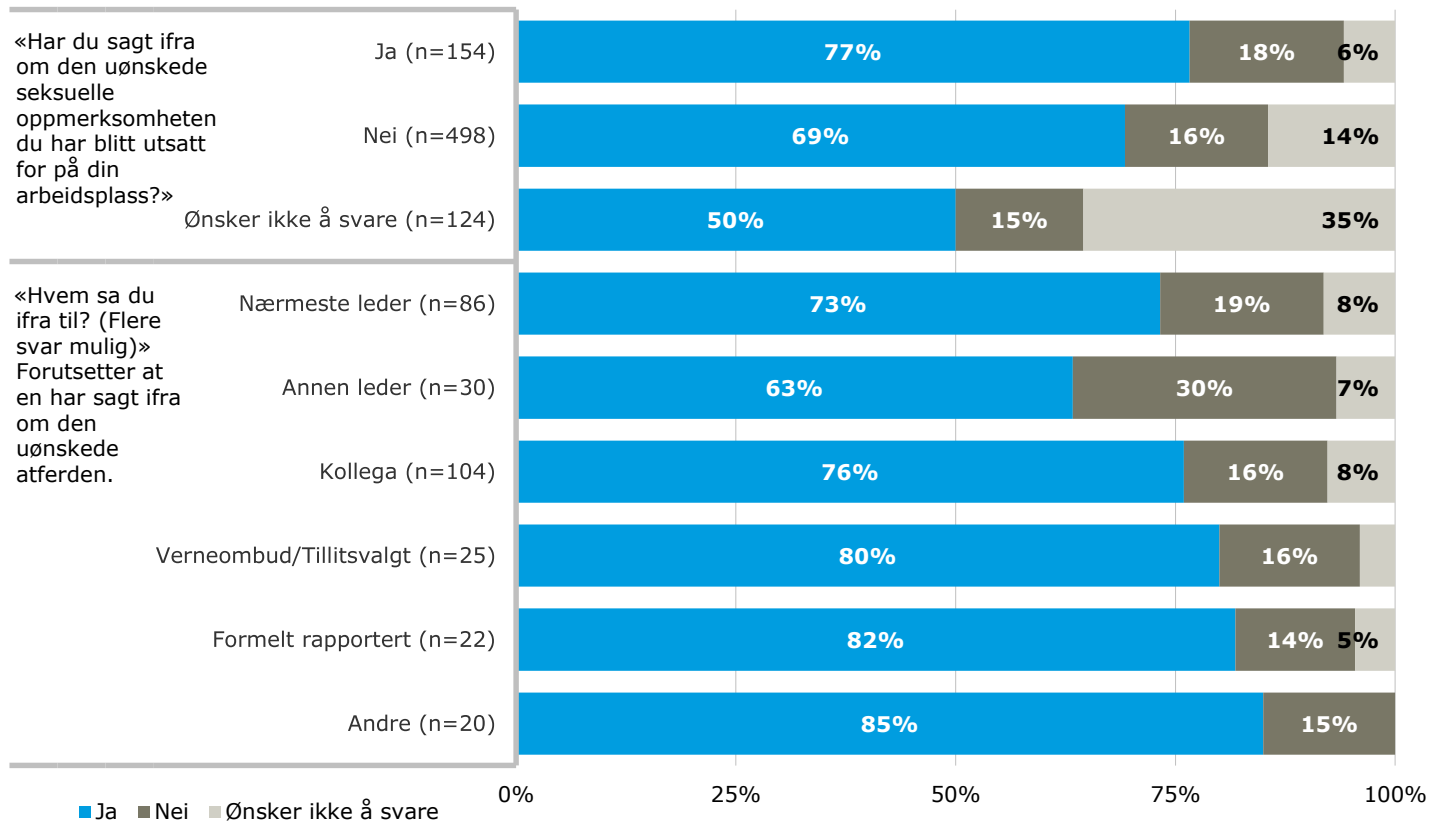
Merk at en person kan ha sagt ifra i flere kanaler og kan dermed inngå i analysen flere ganger.

N er antallet som har svart på begge spørsmål i kryssanalysen(e),

Grupper som har færre enn 10 personer som har svart på begge spørsmål i kryssanalysen(e) er ikke inkludert i analysen.

RAMBOLL

«OPPLEVER DU AT DEN UØNSKEDE ATFERDEN HAR OPPHØRT?» PÅ TVERS OM EN HAR SAGT IFRA OG TIL HVEM EN HAR SAGT IFRA

Kategorisering «Hvem sa du ifra til?»

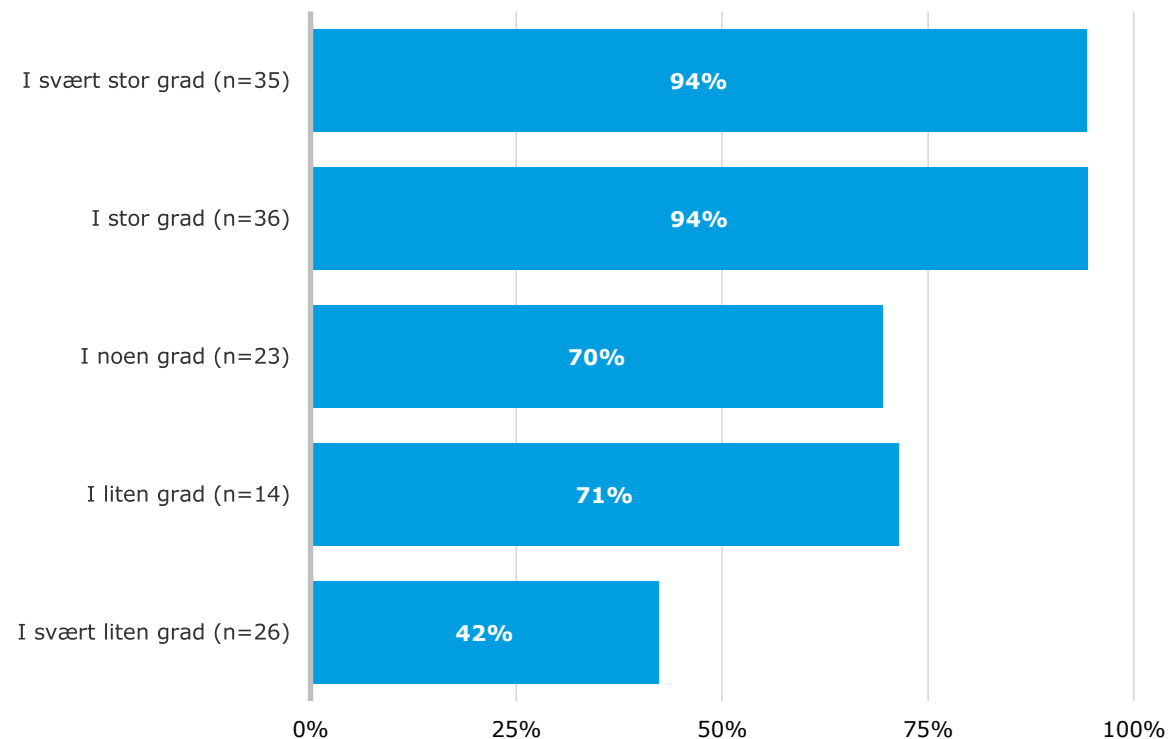
- **Formelt rapportert om atferden:** Kollegastøtte (KSO), Bedriftshelsetjenesten, Stab for HR og HMS, Rapportering i Synergi eller Justissektorens varslingskanal (EY).

GOD OPPLEVELSE AV SAKSOPPFØLGING HENGER SAMMEN MED AT ATFERDEN OPPHØRES

Blant ansatte som har valgt å si ifra og som i stor eller svært stor grad opplevde at saken ble fulgt opp på en ordentlig måte svarer 94 % at den uønskede atferden har opphørt.

I andre enden av skalaen ser vi at om man velger å si ifra og opplever at saken i svært liten grad blir fulgt opp på en ordentlig måte synker andelen som svarer at atferden har opphørt til 42 %. Dette gir inntrykk av at ordentlig oppfølging av varslingssaker er viktig for at slik oppførsel skal opphøre.

ANDEL SOM SVARER «JA» DEN UØNSKEDE ATFERDEN HAR OPPHØRT KRYSSET MED «I HVILKEN GRAD OPPLEVDE DU AT SAKEN BLE FULGT OPP PÅ EN ORDENTLIG MÅTE?»

% andelen refererer til andelen av de som har gitt det aktuelle svaralternativet på spørsmål om god oppfølging som også melder om at atferden har opphørt. Altså av de som opplever å ha fått svært god oppfølging så melder 94 % at atferden nå har opphørt.

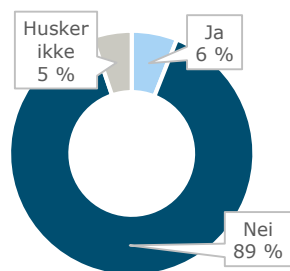
UØNSKET SEKSUELL OPPMERKSOMHET RETTET MOT ANDRE

MANGE ANSATTE SIER IKKE IFRA OM DE OPPLEVER AT EN KOLLEGA ER UTSATT FOR UØNSKET SEKSUELL OPPMERKSOMHET

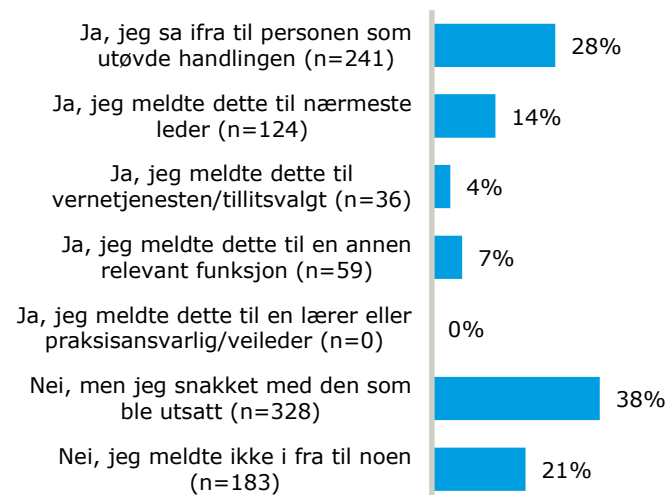
6 % av ansatte svarer at de har observert at en kollega er blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet (**MERK:** dette er ikke begrenset innenfor en 12 måneders periode slik som andre spørsmål). Av disse svarer hele 59 % av de ikke sier ifra til noen om denne oppførselen. 28 % svarer at de gir beskjed til personen som utøvde handlingen og 14 % sier at de melder ifra til nærmeste leder.

Det er derimot 38 % som melder at de tar opp handlingen med personen som ble utsatt.

HAR DU OBSERVERT AT EN KOLLEGA HAR BLITT UTSATT FOR UØNSKET SEKSUELL OPPMERKSOMHET?

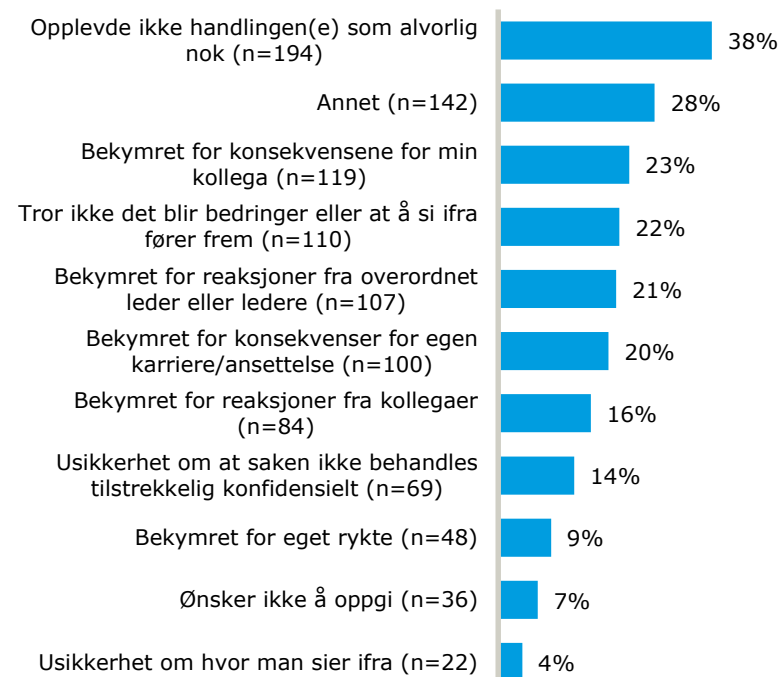

SA DU IFRA DA DU OBSERVERTE AT EN KOLLEGA BLE UTSATT FOR UØNSKET SEKSUELL OPPMERKSOMHET?

Av de ansatte som svarer at de ikke sa ifra, melder 38 % at de ikke opplevde handlingene som alvorlige nok. En god andel er også bekymret for konsekvensene for seg selv, sin kollega og reaksjonene det vil skape. 22 % melder at de ikke tror at det å si ifra har noen effekt.

HVA VAR ÅRSAKEN(E) TIL AT DU VALGTE Å IKKE SI IFRA? (FLERE SVAR MULIG)

FÆRRE UNGE OPPLEVER DET SOM TRYGT Å SI IFRA OM DE OBSERVERER AT ANDRE UTØVER UØNSKET ATFERD

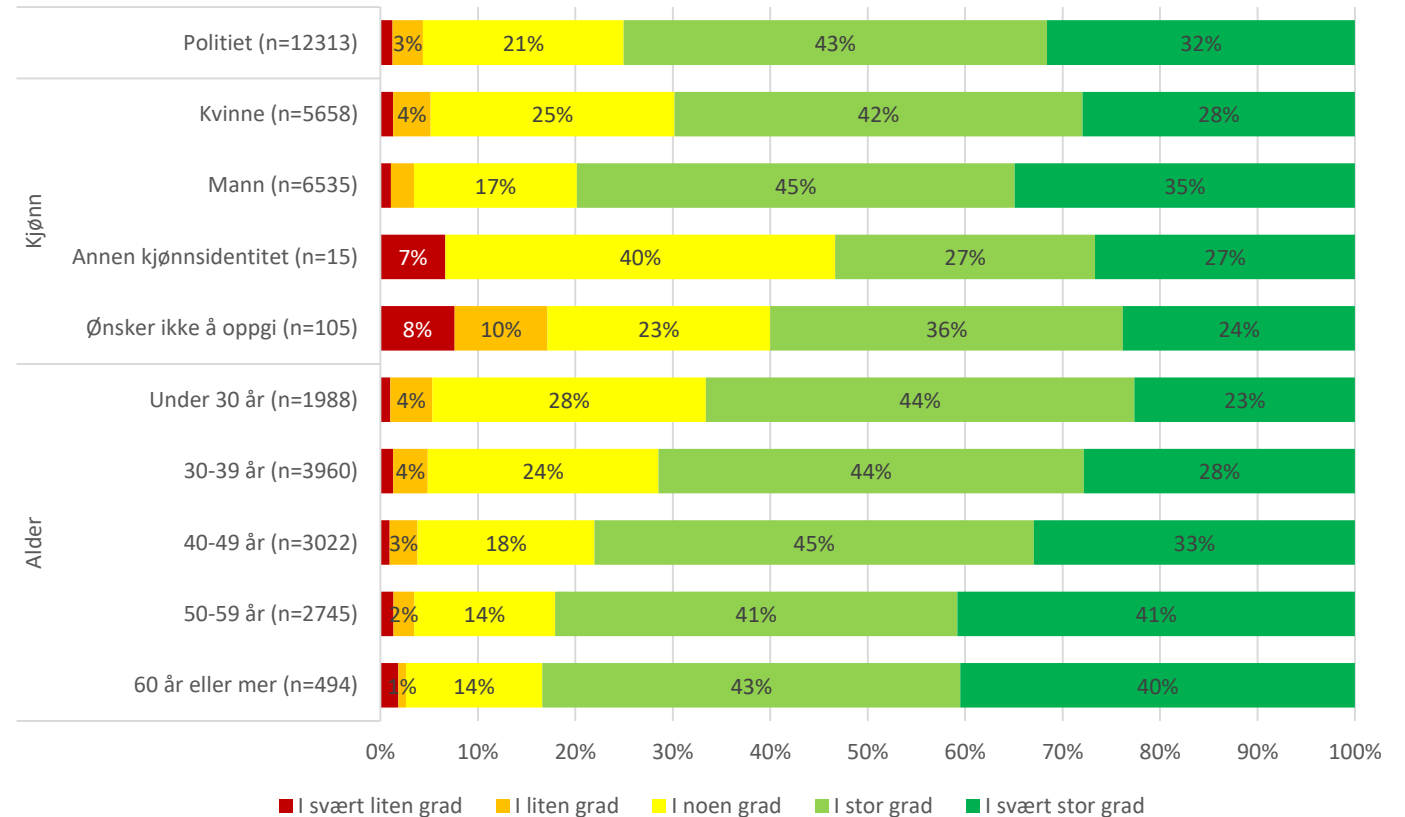
«JEG OPPLEVER DET SOM TRYGT Å KORRIGERE ADFERDEN TIL EN SIDEORDNET ELLER UNDERORDNET KOLLEGA DERSOM JEG OBSERVERER AT DE UTSETTER NOEN FOR UØNSKET SEKSUELL OPPMERKSOMHET» PÅ TVERS AV KJØNN OG ALDER

3 av 4 ansatte i politiet opplever i stor grad at det er trygt å korrigere atferden til en sideordnet eller underordnet kollega. 21 % opplever at det er trygt i noen grad.

På tvers av kjønn ser vi at det er noe lavere andel kvinner som svarer at det i stor grad er trygt å korrigere atferden til en sideordnet eller underordnet. Blant medarbeidere med annen kjønnsidentitet eller som ikke ønsker oppgi eget kjønn er andelen større som i liten grad opplever det som trygt å korrigere en kollega.

På tvers av alder ser vi en trend som tilsier at man opplever det som tryggere å korrigere slik atferd jo eldre man blir.

N er antallet som har svart på begge spørsmål i kryssanalysen(e), samt ikke svart «vet ikke» på spørsmål om å korrigere en sideordnet/underordnet

DENNE TRENDEN ER STYRKET NÅR DET KOMMER TIL Å SI IFRA OM EN OVERORDNET SIN OPPFØRSEL

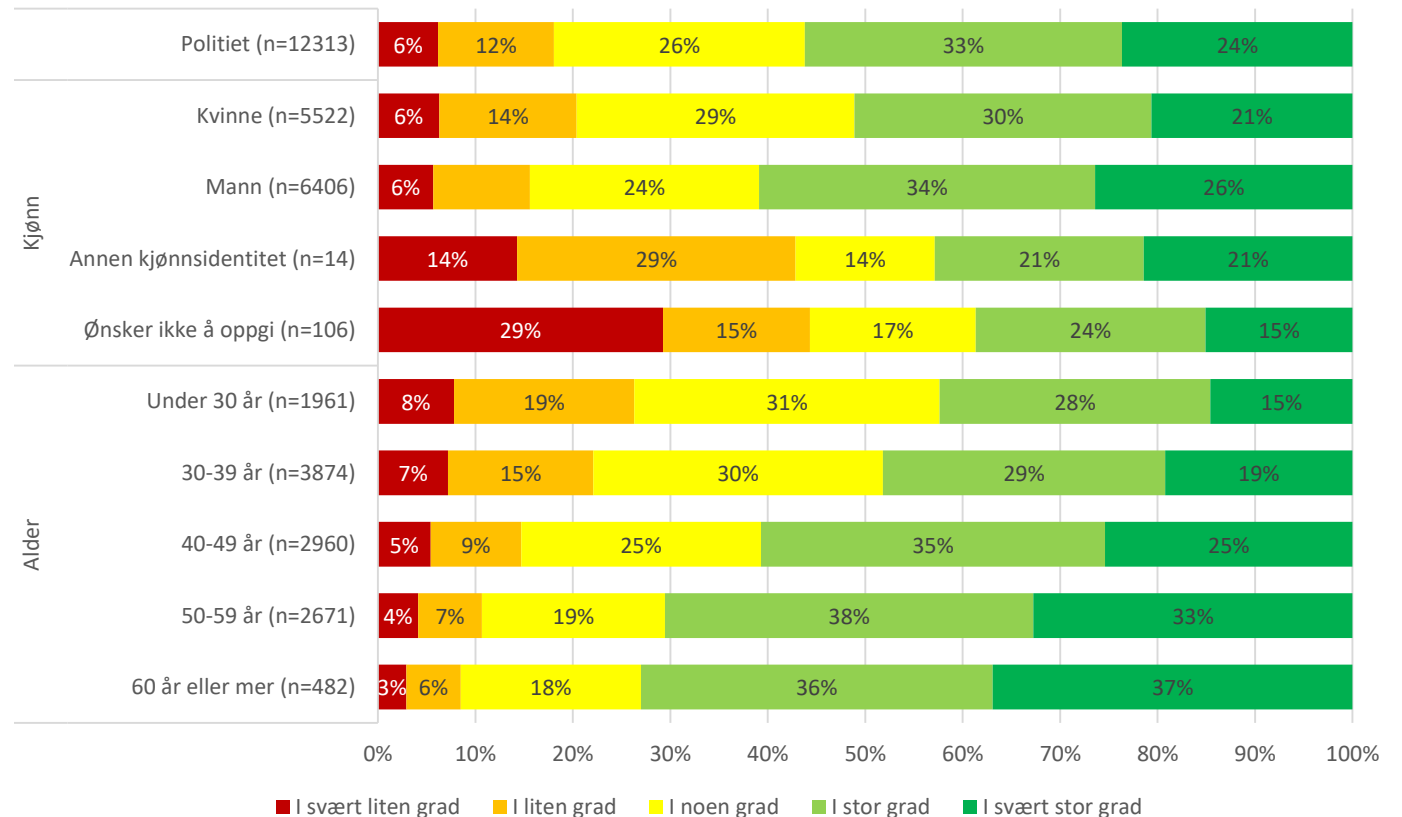
«JEG OPPLEVER DET SOM TRYGT Å KORRIGERE ADFERDEN TIL EN OVERORDNET LEDER DERSOM JEG OBSERVERER AT DE UTSETTER NOEN FOR UØNSKET SEKSUELL OPPMERKSOMHET» PÅ TVERS AV KJØNN OG ALDER

Når det kommer til det å korrigere atferden til en overordnet leder svarer noen flere at de i liten grad opplever dette som trygt. Rundt 1 av 5 melder at de i liten grad opplever dette som trygt.

Vi ser samme trend her som på spørsmålet om å korrigere en sideordnet/underordnet. Det er noe lavere andel kvinner som svarer at det i stor grad er trygt å korrigere atferden til en overordnet leder. Vi ser også igjen at ansatte med annen kjønnsidentitet eller som ikke ønsker å oppgi kjønn er mindre trygge.

Alderstrenden er lik som for spørsmålet om å korrigere en sideordnet/underordnet kollega, 27 % av de under 30 år opplever det i liten grad som trygt å korrigere en leder som utøver uønsket seksuell oppmerksomhet.

N er antallet som har svart på begge spørsmål i kryssanalysen(e), samt ikke svart «vet ikke» på spørsmål om å korrigere en overordnet leder

STUDENTER

OPPSUMMERING OM STUDENTER

%

13,6 % av studentene har opplevd uønsket atferd en eller flere ganger de siste 12 månedene. Dette er **8,2 prosentpoeng mer enn blant ansatte**.

Majoriteten av den uønskede atferden går på uønskede **seksuelle kommentarer/kroppspråk** eller uønsket **fysisk berøring**.

Kvinnelige studenter er mest utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet. **Differansen mellom kjønnene har økt**.

Åpne kommentarer gir et inntrykk av en **delt oppfatningen** blant elevene angående fokuset på uønsket seksuell oppmerksomhet. **Fortsatt høy fremkomst av USO**, men mange opplever **nye tiltak som en overkorrigering**.

Kun **en av fem studenter sier ifra** om den uønskede seksuelle oppmerksomheten. **86 %** svarer at de ikke sier ifra om USO fordi de **ikke anser handlingen(e) som alvorlig(e) nok**.

13,6 % AV STUDENTENE RAPPORTERER OM AT DE HAR OPPLEVD UØNSKET SEKSUELL OPPMERKSOMHET MINST EN GANG

ANDELEN SOM HAR OPPLEVD UØNSKET SEKSUELL OPPMERKSOMHET

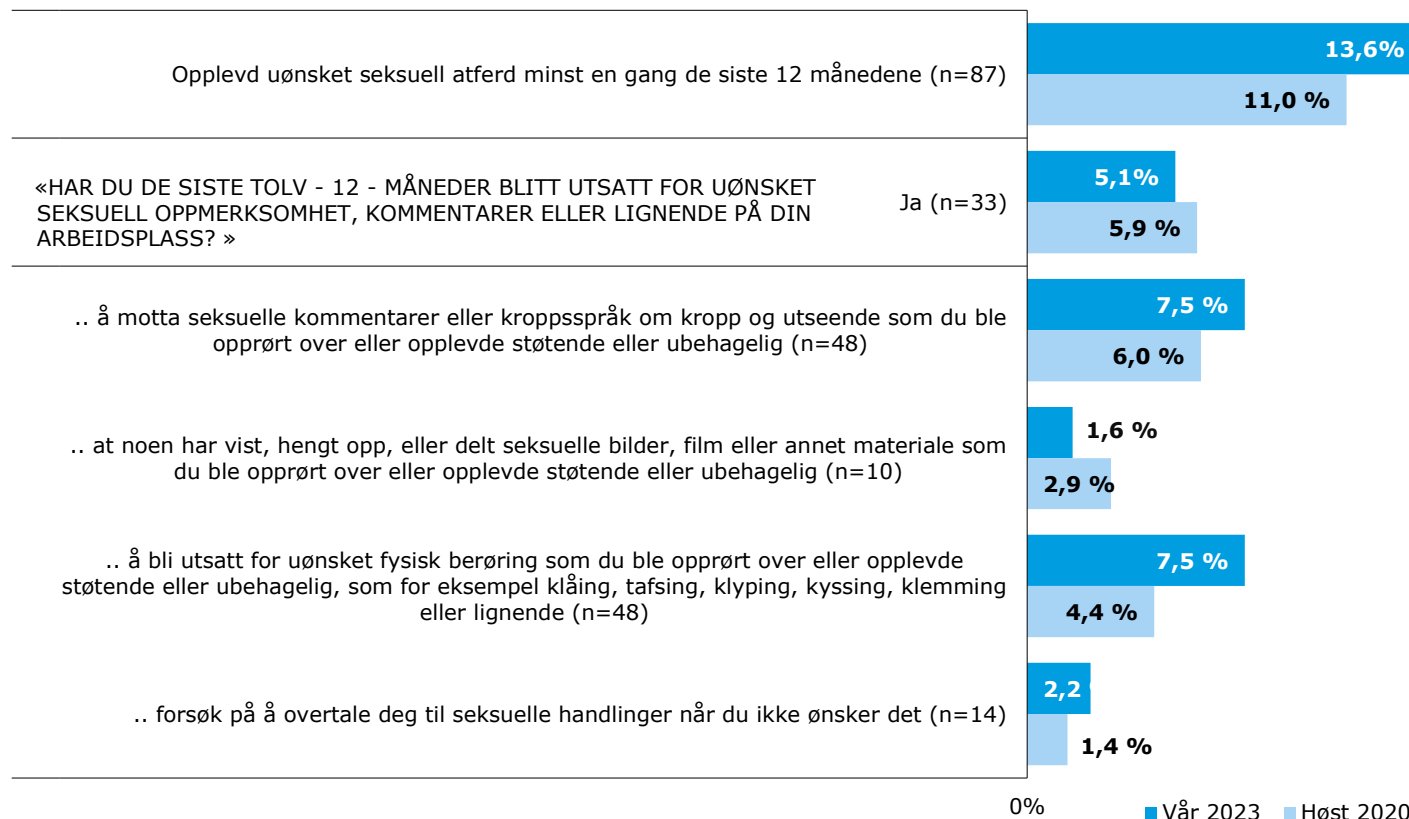
5,1 % av studentene oppgir å ha blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet på sin arbeidsplass/studiested. Dette regnes som på linje med resultatene fra 2020, da en differanse på 0,8 ikke er signifikant for en slik gruppestørrelse.

Det er imidlertid også en betydelig andel som svarer at de har opplevd adferd som er kategorisert som uønsket de siste 12 mnd. Totalt er det 13,6 % som enten svarer «Ja» på spørsmål om de har blitt utsatt for ønsket adferd, eller et av spørsmålene om konkret adferd. Denne andelen har økt med 2,6 prosentpoeng siden 2020, men anses å være på linje med resultatene for forrige måling da differansen ikke er signifikant og kan være et resultat av tilfeldigheter.

I årets undersøkelse ser vi signifikant oppgang i andelen som bekrefter å ha opplevd å bli utsatt for uønsket fysisk berøring, 7,5 % svarer å ha blitt utsatt for dette en eller flere ganger.

Opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang: Medarbeidere som har svart bekreftende på spørsmål «Har du de siste -12- blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet, kommentarer eller lignende på din arbeidsplass» og/eller svart bekreftende på en, eller flere, konkret(e) form(er) for uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang (en eller to ganger, noen ganger, ofte veldig ofte) i løpet av de siste 12 månedene.

N totalt inkluderer både de som har fullført og delvis gjennomført undersøkelsen.

N i ulike former for uønsket atferd er summert til de som har opplevd uønsket atferd minst en gang (Summen av alternativene: En til to ganger, Noen ganger, Ofte, Veldig ofte).

FLERE ENN EN AV SEKS KVINNELIGE STUDENTER HAR OPPLEVD UØNSKET SEKSUELL OPPMERKSOMHET DET SISTE ÅRET

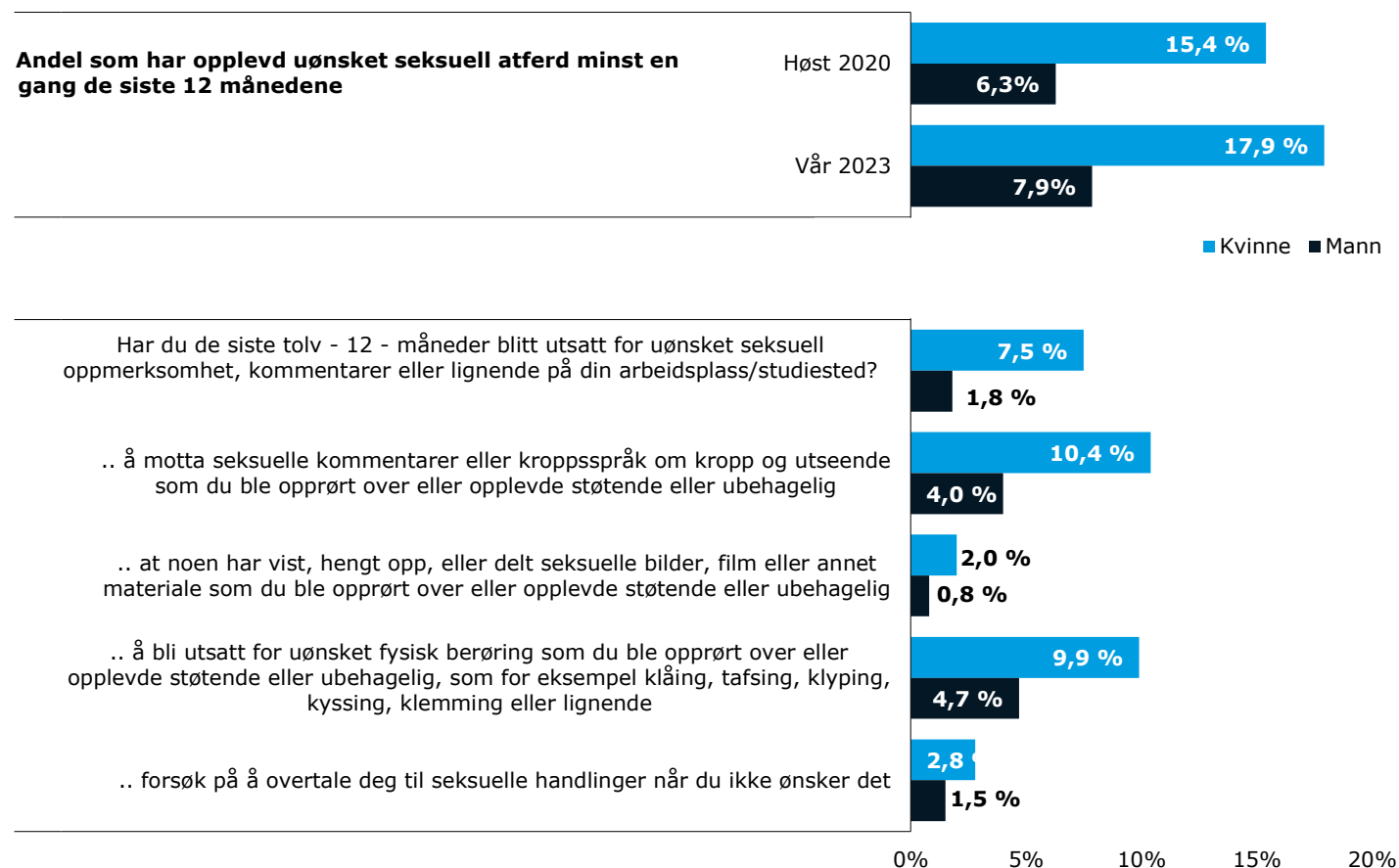
ANDELEN SOM HAR OPPLEVD UØNSKET SEKSUELL OPPMERKSOMHET PÅ TVERS AV KJØNN

En større andel blant kvinnelig studenter rapporterer om at de har opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang de siste 12 månedene enn menn. I vårens undersøkelse er andelen kvinnelige studenter som har vært utsatt for en eller flere former for uønsket atferd 10 prosentpoeng større en andelen for mannlige studenter. Dette er en økning i kjønnsdifferanse siden 2020.

Vi ser også at det er kvinner som i høyere grad opplever alle former for uønsket atferd. Kvinner er mest utsatte for å motta seksuelle kommentarer eller uønsket fysisk berøring.

Opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang:

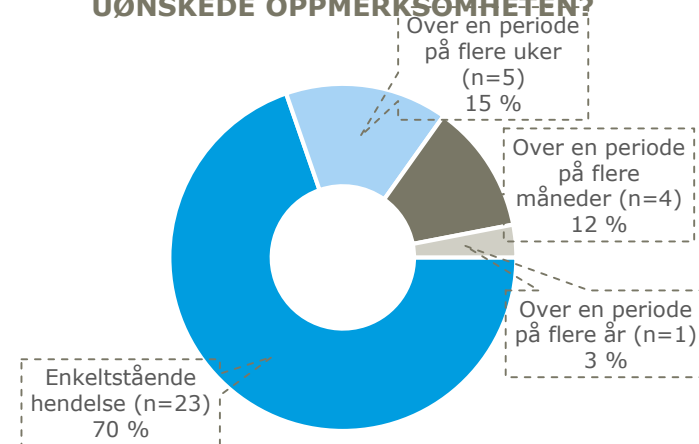
Medarbeidere som har svart bekræftende på spørsmål «Har du de siste -12- blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet, kommentarer eller lignende på din arbeidsplass» og/eller svart bekræftende på en, eller flere, konkret(e) form(er) for uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang (en eller to ganger, noen ganger, ofte veldig ofte) i løpet av de siste 12 månedene.

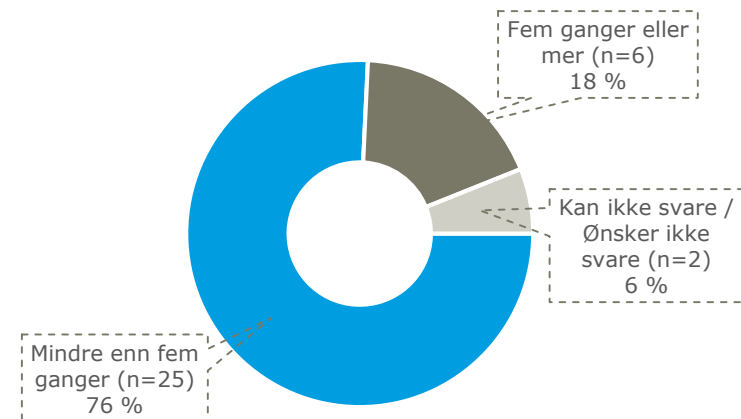
SYV AV TI MELDER AT DET ER SNAKK OM ENKELTSTÅENDE HENDELSER

7 av 10 studenter som har opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet en eller flere ganger rapporterer om at dette er snakk om enkeltstående hendelser. Det er imidlertid også en liten andel som opplever at dette har forekommet hyppigere, og over et lengre tidsrom.

OVER HVOR LANG TID HAR DU OPPLEVD DEN UØNSKEDE OPPMERKSOMHETEN?

HVOR OFTE HAR DU VÆRT UTSATT FOR UØNSKET SEKSUELL OPPMERKSOMHET DE SISTE 12 MND?

TO AV TRE OPPLEVER AT SEKSUELL OPPMERKSOMHET KOMMER FRA MEDSTUDENTER

Overordnet, sideordnet, underordnet og andre

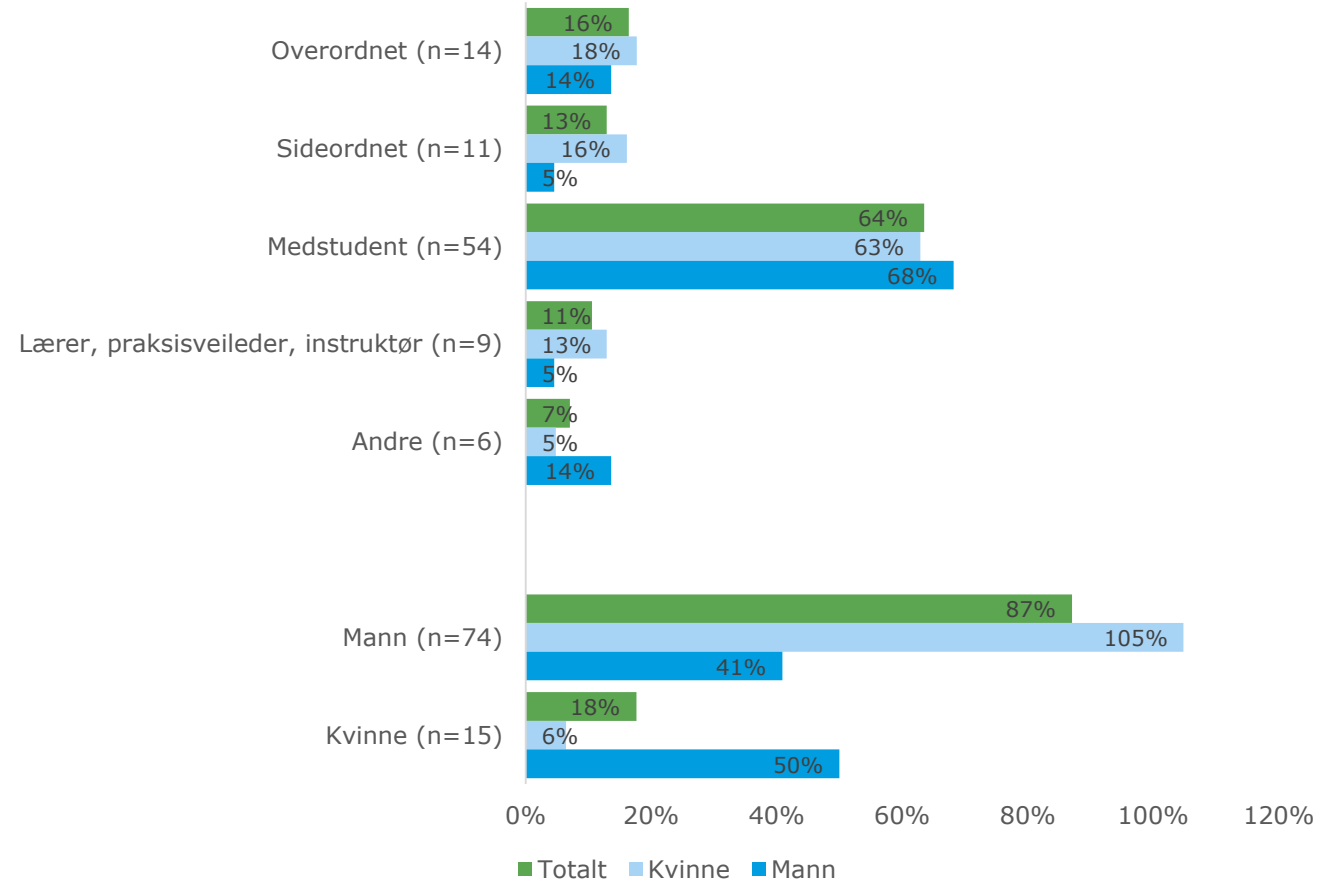
2/3 av de som har opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet sier dette kommer fra medstudenter. De andre gruppene er relativt likt representert når det gjelder å stå for uønsket oppmerksomhet. Det er imidlertid en signifikant forskjell på kvinner og menn når det gjelder lærere, praksisveiledere eller instruktører samt. Lærere står oftere for uønsket adferd rettet mot kvinner enn menn.

Kjønn

I likhet med ansatte er menn er i stort flertall når det gjelder å stå for uønsket adferd rettet mot studenter. 87 % av den uønskede seksuelle adferden rapporteres å komme fra menn, mens 18 % kommer fra kvinner.

Som for ansatte er det store forskjeller på kjønnene når det gjelder hvorvidt man blir utsatt for uønsket oppmerksomhet fra menn eller kvinner. Kvinner blir nesten utelukkende utsatt for uønsket oppmerksomhet fra menn. For menn så er det mer balanse mellom kjønnene – 50 % rapporterer om at oppmerksomheten kommer fra kvinner, og 41 % fra andre menn.

HVEM HAR STÅTT BAK DEN UØNSKEDE OPPMERKSOMHETEN?

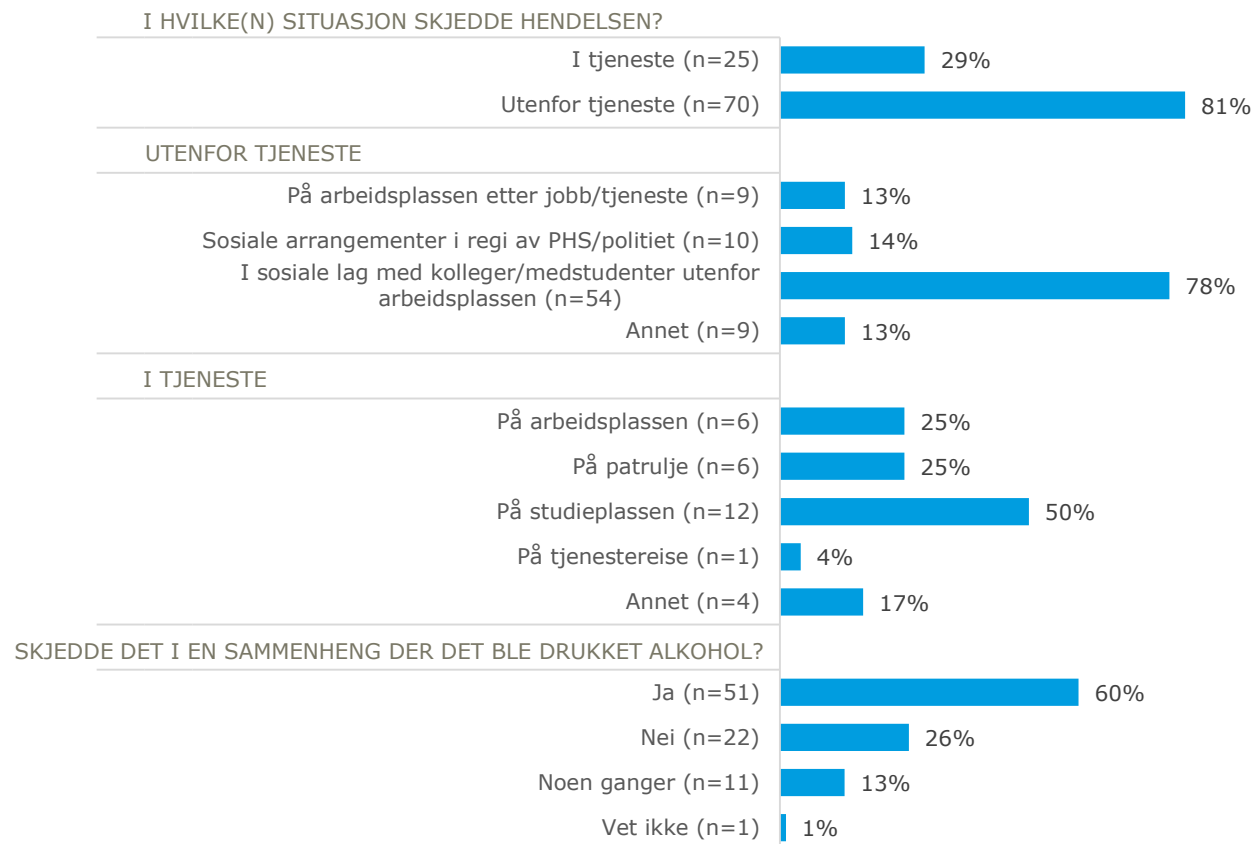
FIRE AV FEM STUDENTER OPPLEVER AT DEN UØNSKEDE SEKSUELL OPPMERKSOMHETEN SKJER UTENFOR TJENESTE

For studenter er det vanligst å oppleve uønsket seksuell oppmerksomhet utenfor tjeneste (81 %), men det er også en betydelig andel som opplever dette i tjeneste (29%). Dette er ulikt ansatte, som oftest opplever uønsket seksuell oppmerksomhet i tjeneste.

Den mest utbredte arenaen hvor det forekommer uønskede hendelser utenfor tjeneste er sosiale lag utenfor arbeidsplassen. Andelen er betydelig lavere i sosiale lag i regi arbeidsgiver eller PHS, men 14 % melder at det forekommer også der.

Halvparten (50 %) av tilfellene som skjer i tjeneste skjer på studieplassen, mens de andre tilfellene er mer spredd utover.

Majoriteten (60%) av tilfellene skjer når det er blitt drukket alkohol. Det er en større andel av tilfellene hos studenter som skjer når det drikkes alkohol, sammenlignet med resultater for ansatte.

ET SPLITTET BILDE BLANT STUDENTENE – USO ER FORTSATT EN UTFORDRING, MEN FOKUSET ER PÅ FEIL Plass

«Jeg synes det er bra med fokus på ønsket seksuell trakassering, men jeg synes det er gått for langt i politiet. Som student opplevde jeg de stramme reglene instruktørene måtte forholde seg til som tåpelige. At man som student ikke kan være markør for en instruktør av samme kjønn ser jeg på som dumt og ødeleggende mtp læringen vår»

«Jeg syntes at fokuset på uønsket seksuell oppmerksomhet har påvirket læringsutbytte på skolen i negativ retning. (...) Jeg syntes også at det er forkastelig at rektor på PHS går ut i media å fremstiller de kvinnelige studentene som "sårbare" fordi vi er i leir i tre uker, og at vi av den grunn skal søke trøst hos mannlige instruktører. Det er trist at rektor har et så gammeldags syn på kvinner og at hun fremstiller oss på denne måten.»

«Fokus på uønsket seksuell oppmerksomhet er bra og viktig, men det oppleves at det i noen tilfeller har bikket over til at medarbeidere/medstudenter føler det som skummelt å gi komplementer eller kommentarer på helt dagligdagse ting»

«Dette med seksuell trakassering har blitt dratt ut av kontekst, til det nivået at instruktører og lærere ikke trør og vise hvordan øvelser skal gjennomføres, for eksempel på leir eller praktisk undervisning»

«Har gjentatte ganger blitt fortalt at det er nulltoleranse for seksuell trakassering på phs, dette synes jeg ikke blir opprettholdt. Basert på konkrete hendelser sitter jeg igjen med følelsen av at det ikke er nulltoleranse. Dette har bidratt til at min tillit til ledelse og lærere ved phs har blitt svekket.»

«Har kjennskap til hendelser hvor fornærmede i uønsket seksuell oppmerksomhet ikke blir oppfulgt, men mistenkte får en lett advarsel uten konsekvenser. Gang på gang! Fokuset på overdreven og feil fokus rundt retningslinjene har lagt bånd på god kommunikasjon og hyggelig prat mellom instruktører og studenter i leirperioden.»

«Det er vanskelig som student å si fra når en ansatt sier eller gjlr noe som ikke er greit. Jeg opplevde at en ansatt i etaten tok på meg på en svært upassende måte på julebordet vårt. Dette er noe jeg ikke kommer til å ta opp med noen på stasjonen, da det er ubehagelig å ta opp, og ovenfor den ansatte særlig siden jeg jobber på en svært liten arbeidsplass. Jeg er usikker på hvordan det kunne blitt lettere å ta opp slikt for studenter.»

«Savner klare konsekvenser for de som utsetter andre for uønsket oppmerksomhet»

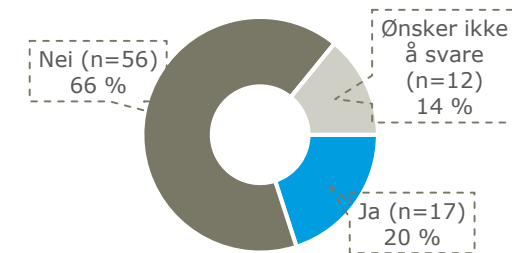
«Jeg har dessverre opplevd at når man sier ifra om uønsket seksuell oppmerksomhet så får dette større konsekvenser enn om man ikke sier ifra.»

KUN EN AV FEM STUDENTER SOM HAR OPPLEVD UØNSKET SEKSUELL OPPMERKSOMHET SIER IFRA

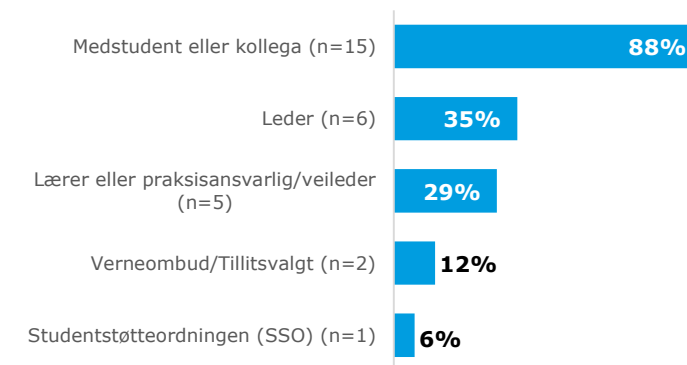
Kun hver femte (20 %) student som har opplevd noe form for uønsket seksuell oppmerksomhet oppgir at de sa ifra til noen. Merk at 14 % ikke ønsker å svare på spørsmålet.

Av de som sa ifra sa flest ifra til en medstudent eller kollega, dette gjorde om lag 9 av 10 (88 %). Det har også blitt sagt ifra til lærer/veileder og nærmeste leder. Kun 1 person har valgt å melde ifra i offisielle kanaler (SSO).

Har du sagt ifra om den uønskede seksuelle oppmerksomheten du har blitt utsatt for på din arbeidsplass?

Hvem sa du ifra til? (flere svar mulig)

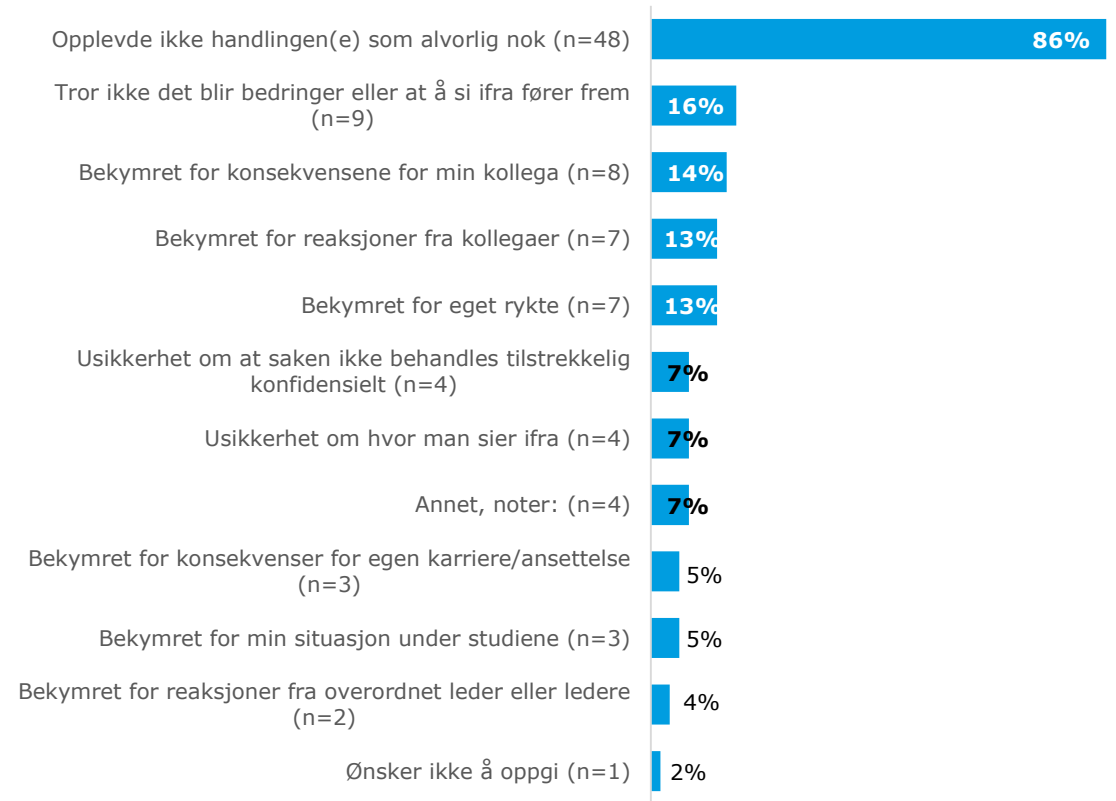
MAJORITETEN SIER IKKE IFRA FORDI DE IKKE MENER HANDLINGEN VAR ALVORLIG NOK

På forrige side så vi at 2 av 3 studenter som har opplevd noe valgte å ikke si ifra. Til høyre vises hva som var årsaken til at disse ikke sa ifra. Merk at de kan ha valgt flere svaralternativer.

Den mest vanlige grunnen til at studentene ikke sa ifra er at de ikke opplevde handlingene som alvorlig nok. Dette oppgav 86 %.

Det er relativt få som tar i bruk de andre svaralternativene. Det kan virke som om det er en generell aksept blant studentene for at noen former for uønsket seksuell oppmerksomhet ikke er alvorlige nok til å melde i fra om.

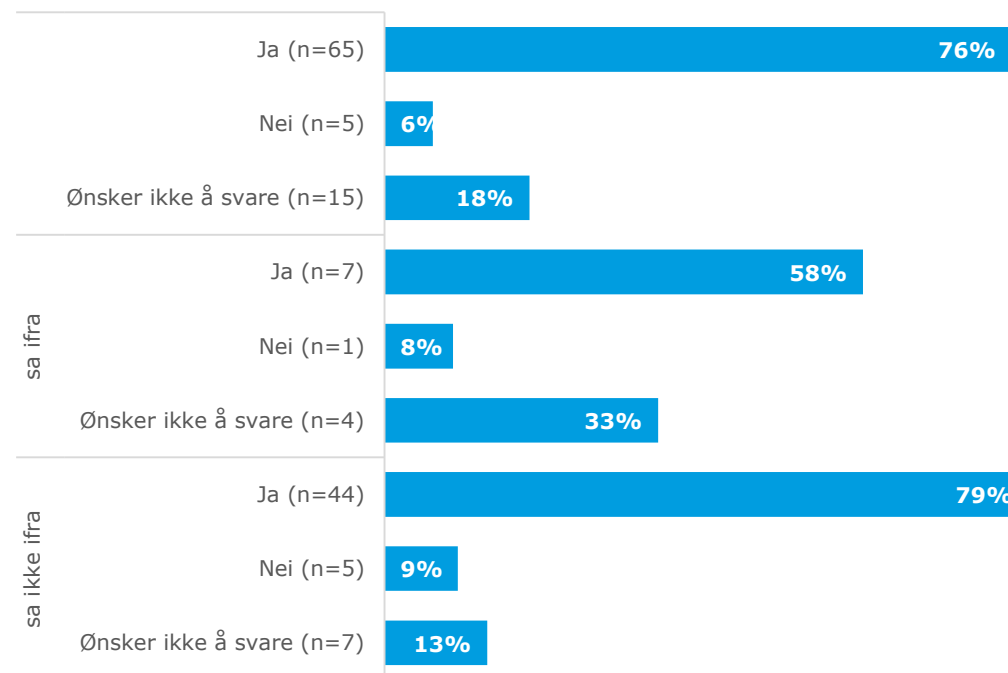
HVA VAR ÅRSAKEN(E) TIL AT DU VALGTE Å IKKE MELDE IFRA?

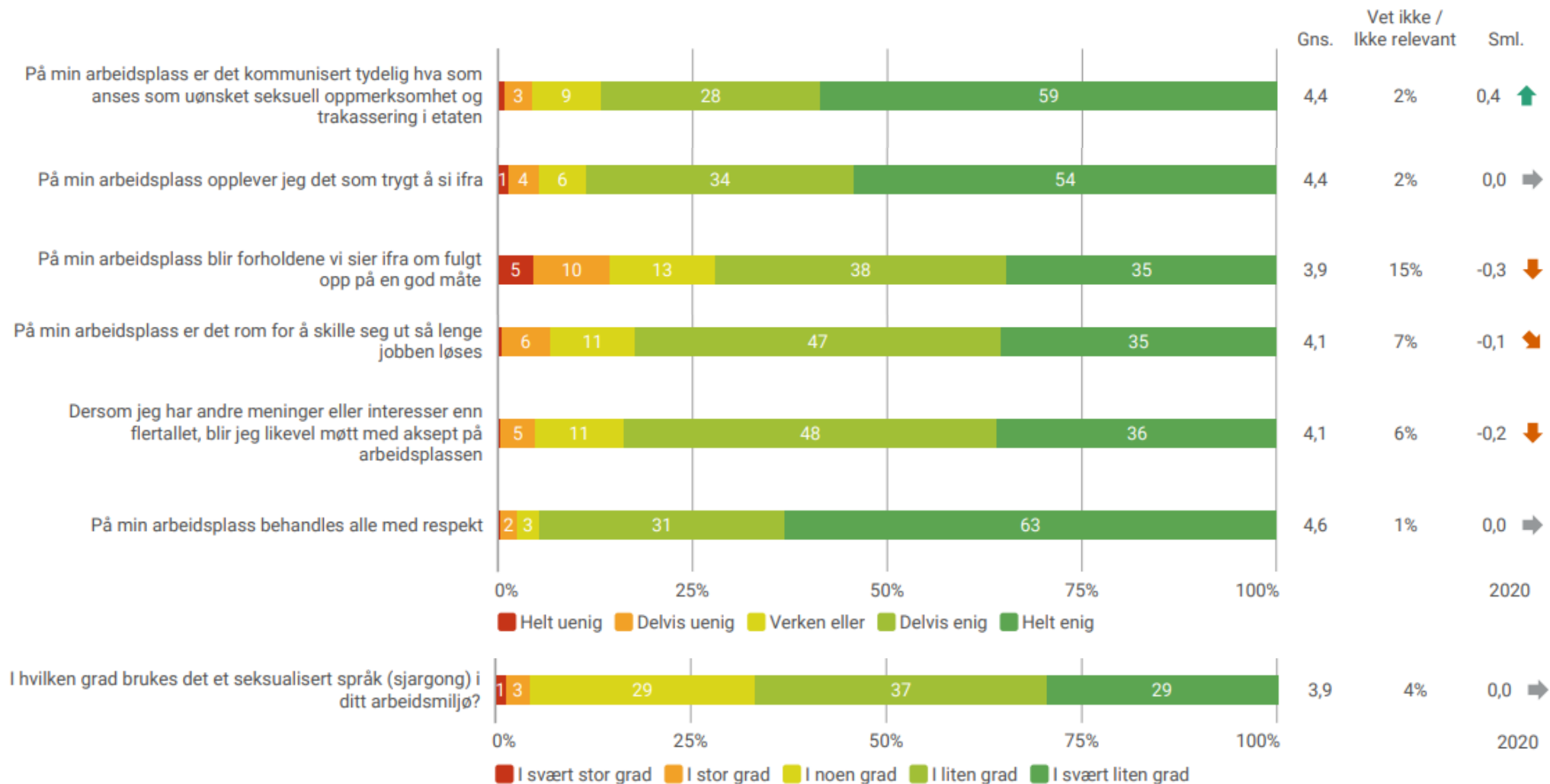
TRE AV FIRE TILFELLER AV UØNSKET ADFERD HAR OPPHØRT

I tre av fire tilfeller rapporterer de som har opplevd noe at den uønskede adferden har opphørt. Det er noe mer normalt blant studenter som har sagt ifra enn hos studenter som ikke har sagt ifra. Dette kan muligens skyldes at en del av situasjonene som det ikke ble sagt ifra om er hendelser som har forekommet en eller få ganger.

OPPLEVER DU AT DEN UØNSKEDE ADFERDEN HAR OPPHØRT?

TYDELIGERE KOMMUNIKASJON NÅ, MEN FLERE FORHOLD VURDERES LAVERE AV STUDENTENE SAMMENLIGNET MED 2020

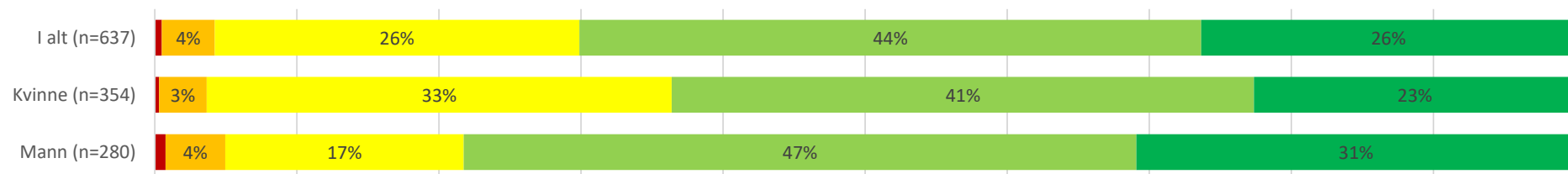

KVINNELIGE STUDENTER ER MINDRE TRYGGE PÅ Å KORRIGERE ANDRES UØNSKEDE ATFERD

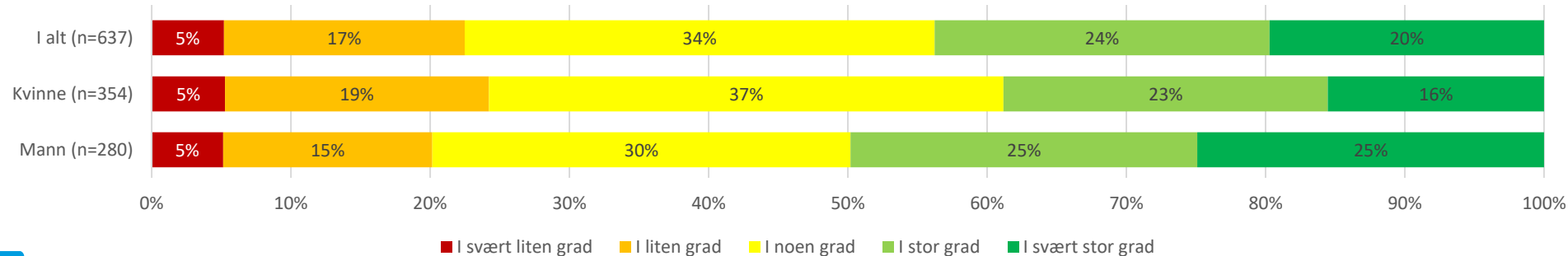
Studentene ble også spurt om de opplever det som trygt å korrigere adferden til en medstudent eller lærer. Majoriteten av studentene svarte i stor grad at de opplevde det som trygt å korrigere en medstudent, men andelen faller fra 70 % til 44 % når det er snakk om å korrigere en lærer som utsetter noen for uønsket seksuell oppmerksomhet.

For begge spørsmål svarer flere kvinner enn menn at de i liten eller kun noen grad opplever det som trygt å korrigere andres adferd.

«Jeg opplever det som trygt å korrigere adferden til en medstudent dersom jeg observerer at de utsetter noen for uønsket seksuell oppmerksomhet»

«Jeg opplever det som trygt å korrigere adferden til en lærer dersom jeg observerer at de utsetter noen for uønsket seksuell oppmerksomhet»

ULIKE MÅTER Å RAPPORTERE UØNSKET SEKSUELL OPPMERKSOMHET (VEDLEGG)

TO MÅTER Å DEFINERE UØNSKET SEKSUELL OPPMERKSOMHET

Undersøkelsen benyttet to typer spørsmål for å kartlegge om ansatte hadde opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet (se spørsmål til høyre):

1. Spørsmål om man selv opplever å ha blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet, kommentarer eller liknende
2. Spørsmål om konkret adferd som er definert som uønsket atferd

Dette er en normal måte å stille spørsmål på i forskning. Ved å stille spørsmål om konkret atferd får man et mer troverdig bilde av hvordan form for uønsket atferd de ansatte har blitt utsatt for. Andelen som svarer bekreftende på minst en av disse er langt større enn andelen som selv sier å ha blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet. Dette innebærer trolig at de har opplevd atferden uten selv å anse det som at de har blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet.

Med utgangspunkt i rasjonale over kan man si at 2,6 % av ansatte i politiet opplever å ha blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet. Ytterligere 2,8 % har blitt utsatt for uønsket atferd uten å selv se på det som uønsket seksuell oppmerksomhet.

I majoriteten av de videre analysene benyttes de 5,4 % som har svar bekreftende på et eller flere av spørsmålene til høyre.

Spørsmål 1

Uønsket atferd

Definisjon:

Uønsket seksuell oppmerksomhet har som formål eller virkning å være krenkende, skremmende, fiendtlig, nedverdiggende, ydmykende eller plagsom. Det kan dreie seg om alt fra seksuelle kommentarer om kropp og utseende, simulering av seksuelle bevegelser, klåing, tafsing, berøring til seksuelle overgrep. Noen ganger kan oppmerksomheten skje i form av humor eller vitsing i en form som har et seksualisert innhold og retter seg mot mennesker i din situasjon.

Uønsket seksuell oppmerksomhet trenger ikke skje gjentatte ganger for å regnes som seksuell trakassering. Et enkeltstående tilfelle kan være nok.

Har du de siste tolv - 12 - måneder blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet, kommentarer eller lignende på din arbeidsplass/stuedsted?

- Ja
 Nei

Spørsmål 2

Uønsket atferd

Vi ber deg ta stilling til om du har opplevd de ulike situasjonene under.

	Nei, aldri	En eller to ganger	Noen ganger	Ofte	Veldig ofte
.. å motta seksuelle kommentarer eller kroppsspråk om kropp og utseende som du ble opprørt over eller opplevde støtende eller ubehagelig	☐	☐	☐	☐	☐
.. at noen har vist, hengt opp, eller delt seksuelle bilder, film eller annet materiale som du ble opprørt over eller opplevde støtende eller ubehagelig	☐	☐	☐	☐	☐
.. å bli utsatt for uønsket fysisk berøring som du ble opprørt over eller opplevde støtende eller ubehagelig, som for eksempel klåing, tafsing, klyping, kyssing, klemming eller lignende	☐	☐	☐	☐	☐
.. forsøk på å overtale deg til seksuelle handlinger når du ikke ønsker det	☐	☐	☐	☐	☐
.. å bli tvunget til seksuelle handlinger	☐	☐	☐	☐	☐

APENDIX

SAMMENLIGNING MOT TIDLIGERE UNDERSØKELSER

Andelen som svarer bekreftende i undersøkelsen er høyere enn Medarbeiderundersøkelsen i 2022, men lavere enn ved forrige arbeidsmiljøkartlegging. **Merk** at resultatene fra de tre undersøkelsene ikke er direkte sammenlignbare grunnet ulik ordlyd (faktaboks under figuren).

Ved tolkning av differansene er det viktig å ikke bare merke seg forskjellene i ordlyd, men også at undersøkelsen gjennomføres i en annen kontekst. Tematikken har fått en annen oppmerksomhet i forkant, og det er strengere regler for konfidensialitet.

N totalt i analysen er alle som svart bekreftende på at de har vært utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet i undersøkelsen (både de som har fullført undersøkelsen og de som har delvis svart på undersøkelsen (noen svar)).

Arbeidsmiljøkartlegging høst 2020:

Har du de siste tolv - 12 - måneder blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet, kommentarer eller lignende på din arbeidsplass? (n=406)

3,0 %

Medarbeiderundersøkelsen vår 2022:

Har du de siste 12 månedene blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet på arbeidsplassen din? (n=151)

1,0 %

Arbeidsmiljøkartlegging vår 2023:

Har du de siste tolv - 12 - måneder blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet, kommentarer eller lignende på din arbeidsplass? (n=374)

2,6 %

0%

2%

4%

NB! Merk at formuleringen på spørsmålene ikke er identiske i de tre undersøkelsene.

I Medarbeiderundersøkelsen vår 2020 er det en forskjell i ordlyden sammenlignet med Arbeidsmiljøkartleggingen høst 2020. .

Merk også at konfidensialitetsreglene har vært strengere ved Arbeidsmiljøkartleggingen høsten 2020 enn ved de to tidligere undersøkelsene. Den største forskjellen knytter seg til at resultatene kun rapporteres på nivå 1 og 2 (etatsnivå og distrikt/områdenivå) i denne undersøkelsen, mens det i medarbeiderundersøkelsene rapporteres på alle nivå med 5 eller flere svar. Se mer informasjon om konfidensialitet i innledningen av rapporten.

HVILKEN FORM FOR UØNSKET SEKSUELL OPPMERKSOMHET PÅ TVERS AV BAKGRUNNSVARIABLER

«Har du som ansatt i politiet i løpet av de siste tolv - 12 - måneder opplevd, enten i eller utenfor arbeidstid, av en ansatt i politiet ...»

Tabellen viser hvor stor andel blant de som har opplevd minst en form for uønsket seksuell oppmerksomhet som rapporterer om at de har opplevd en spesifikk form for uønsket seksuell oppmerksomhet. Eksempelvis er det 522 kvinner totalt som rapporterer om en, eller flere, former for uønsket seksuell oppmerksomhet. Blant kvinner som har vært utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet rapporterer 67,6 % (353/522) om at de har opplevd «.. å motta seksuelle kommentarer eller kroppsspråk om kropp og utseende som du ble opprørt over eller opplevde støtende eller ubehagelig» minst en gang de siste 12 månedene.

Totalt ser en at størst andel rapporterer om at de har opplevd å motta seksuelle kommentarer eller kroppsspråk om kropp og utseende uavhengig av bakgrunnsvariabel.

Opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang: Medarbeidere som har svart bekreftende på spørsmål «Har du de siste -12- blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet, kommentarer eller lignende på din arbeidsplass» og/eller svart bekreftende på en, eller flere, konkret(e) form(er) for uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang (en eller to ganger, noen ganger, ofte veldig ofte) i løpet av de siste 12 månedene.

N er andelen som har svart bekreftende på minst en form for uønsket seksuell oppmerksomhet.

Grupper som har færre enn 10 personer som har svart bekreftende på at de har opplevd uønsket seksuell atferd er ikke inkludert i analysen.

	.. å motta seksuelle kommentarer eller kroppsspråk om kropp og utseende som du ble opprørt over eller opplevde støtende eller ubehagelig	.. at noen har vist, hengt opp, eller delt seksuelle bilder, film eller annet materiale som du ble opprørt over eller opplevde støtende eller ubehagelig	.. å bli utsatt for uønsket fysisk berøring som du ble opprørt over eller opplevde støtende eller ubehagelig, som for eksempel klåing, tafsing, klyping, kysning, klemming eller lignende	.. forsøk på å overtale deg til seksuelle handlinger når du ikke ønsker det
Kjønn				
Kvinne (n=522)	67,6 % (n=353)	19,9 % (n=104)	38,7 % (n=202)	9,8 % (n=51)
Mann (n=243)	53,9 % (n=131)	30,9 % (n=75)	40,3 % (n=98)	9,9 % (n=24)
Alder				
Under 30 år (n=220)	59,1 % (n=130)	13,6 % (n=30)	45,0 % (n=99)	9,1 % (n=20)
30-39 år (n=312)	62,2 % (n=194)	26,3 % (n=82)	38,5 % (n=120)	11,9 % (n=37)
40-49 år (n=138)	65,2 % (n=90)	28,3 % (n=39)	37,0 % (n=51)	9,4 % (n=13)
50-59 år (n=92)	73,9 % (n=68)	31,5 % (n=29)	31,5 % (n=29)	6,5 % (n=6)
Stilling				
Politi (n=510)	62,7 % (n=320)	26,5 % (n=135)	35,5 % (n=181)	10,2 % (n=52)
Sivil (n=232)	66,4 % (n=154)	18,5 % (n=43)	45,7 % (n=106)	8,6 % (n=20)
Påtale (n=41)	53,7 % (n=22)	17,1 % (n=7)	46,3 % (n=19)	12,2 % (n=5)
Stillingstype				
Fast stilling i etaten (n=715)	63,8 % (n=456)	24,9 % (n=178)	38,6 % (n=276)	9,8 % (n=70)
Midlertidig stilling (n=69)	59,4 % (n=41)	11,6 % (n=8)	44,9 % (n=31)	11,6 % (n=8)

% = Andelen blant de som har svart bekreftende på at de har blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet i en gruppe. Eksempelvis, blant kvinner som har rapportert om en, eller flere, former for uønsket seksuell oppmerksomhet har 67,6 % (353/522) svart bekreftende på påstanden: «.. å motta seksuelle kommentarer eller kroppsspråk om kropp og utseende som du ble opprørt over eller opplevde støtende eller ubehagelig»

Rødt markerer hvilken form for atferd flest i en gruppe har opplevd de siste 12 måneder.

I HVILKE SITUASJON HAR MAN VÆRT UTSATT FOR HVILKE TYPE ATFERD

FORM FOR UØNSKET ATFERD (MINST EN GANG) PÅ TVERS AV NÅR HENDELSENE(E) INNTRAFF

Flest har opplevd at den uønskede formen for seksuell oppmerksomhet har inntruffet når de var i tjeneste – med unntak av de som har opplevd forsøk på å bli overtalt til seksuelle handlinger, dette har oftest skjedd utenfor tjeneste.

Merk at en person kan ha opplevd flere former for uønsket atferd og derfor kan inngå flere ganger i analysen. Undersøkelsen har ikke evne til å besvare om en person som har opplevd flere former for uønsket seksuell oppmerksomhet atferd har opplevd de ulike formene på forskjellige tidspunkt og steder.

Merk også at oppfølgingsspørsmål om i hvilken situasjon(er) hendelse har skjedd i og utenfor tjeneste forutsetter at en har svart bekreftende på at hendelsen(e) inntraff i/utenfor tjeneste.

N er antallet som har svart på begge spørsmål i kryssanalysen(e).

Grupper som har færre enn 10 personer som har svart på begge spørsmål i kryssanalysen(e) er ikke inkludert i analysen.

		.. å motta seksuelle kommentarer eller kroppsspråk om kropp og utseende som du ble opprørt over eller opplevde støtende eller ubehagelig	.. at noen har vist, hengt opp, eller delt seksuelle bilder, film eller annet materiale som du ble opprørt over eller opplevde støtende eller ubehagelig	.. å bli utsatt for uønsket fysisk berøring som du ble opprørt over eller opplevde støtende eller ubehagelig, som for eksempel klåing, tafsing, klyping, kyssing, klemming eller lignende	.. forsøk på å overtale deg til seksuelle handlinger når du ikke ønsker det
I hvilke(n) situasjon(er) har hendelsen(e) skjedd? Flere svar mulig.	I tjeneste	78,3 % (n=387)	84,3 % (n=156)	63,9 % (n=195)	54,5 % (n=42)
	Utenfor tjeneste	38,9 % (n=192)	36,2 % (n=67)	53,8 % (n=164)	84,4 % (n=65)
I tjeneste - i hvilke(n) situasjon(er) har hendelsen(e) skjedd? Flere svar mulig.	På arbeidsplassen	86,5 % (n=334)	89,1 % (n=139)	86,7 % (n=169)	88,1 % (n=37)
	På patrulje	13,2 % (n=51)	14,7 % (n=23)	12,3 % (n=24)	23,8 % (n=10)
	På tjenestereise	6,2 % (n=24)	7,7 % (n=12)	8,7 % (n=17)	7,1 % (n=3)
	Annet	9,3 % (n=36)	7,7 % (n=12)	10,3 % (n=20)	16,7 % (n=7)
Utenfor tjeneste - i hvilke(n) situasjon(er) har hendelsene skjedd? Flere svar mulig	På arbeidsplassen etter jobb/tjeneste	23,6 % (n=45)	25,4 % (n=17)	15,9 % (n=26)	23,1 % (n=15)
	Sosiale arrangementer i regi av politiet	38,2 % (n=73)	41,8 % (n=28)	48,2 % (n=79)	44,6 % (n=29)
	I sosiale lag med kolleger utenfor arbeidsplassen	44,5 % (n=85)	43,3 % (n=29)	51,8 % (n=85)	53,8 % (n=35)
Skjedde denne eller disse handlingen(e) i en sammenheng der det ble drukket alkohol?	Annet	29,3 % (n=56)	40,3 % (n=27)	15,9 % (n=26)	27,7 % (n=18)
	Ja	19,5 % (n=96)	8,6 % (n=16)	39,7 % (n=121)	39,0 % (n=30)
	Nei	65,5 % (n=323)	73,0 % (n=135)	46,2 % (n=141)	31,2 % (n=24)
	Noen ganger	12,4 % (n=61)	12,4 % (n=23)	11,8 % (n=36)	27,3 % (n=21)
	Vet ikke	2,6 % (n=13)	5,9 % (n=11)	2,3 % (n=7)	2,6 % (n=2)

Rødt markerer når størst andel rapporterer om at en hendelsen inntraff

%: Eksempelvis har 78,3 % (387/494) av medarbeidere som har svart bekreftende på at følgende påstand: « å motta seksuelle kommentarer eller kroppsspråk om kropp og utseende som du ble opprørt over eller opplevde støtende eller ubehagelig » opplevd at den uønskede formen for atferd inntraff når de var i tjeneste.